

Iisus Hristos Atotțiitorul / Pantocrator, frescă realizată în sec. XVI (1547) de pictorul Tserpis [ge. Tserpis (Τζερπίς)] Cretanul în Biserica mare a Sfintei Mănăstiri Împărătești, Patriarhală și Stavropoleu din Sfântul Munte Athos.

† Andrei

Arhiepiscop al Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului

Să începem Anul Nou cu Hristos-Dumnezeu

El este Pantocratorul ce șade pe scaunul cel în chipul focului. Și de pe tronul slavei Sale proniază toate lucrurile. Troparul Praznicului Tăierii Împrejur, când începem Anul Nou, afirmă lucrul acesta: *Cel ce șezi pe scaunul cel în chipul focului, întru cele de sus, împreună cu Părintele Cel fără de început și cu Dumnezeiescul Duh, ai binevoit a Te naște pe pământ din Fecioara, Maica Ta, care nu știe de bărbat, Mântuitorule Iisuse. Pentru aceasta ai și fost tăiat împrejur a opta zi ca un om. Slavă Sfatului Tău celui preabun; slavă rânduiei Tale; slavă smereniei Tale, Unule iubitorule de oameni!*

La Crăciun am învățat că El este *Soarele dreptății*. El revarsă căldura și lumina spirituală, pe lângă cea materială, peste toată făptura. Și după cum pământul are echilibru și este covârșit de căldură și de lumină, rotindu-se în jurul soarelui natural, tot așa și omul nu poate duce o viață normală decât gravitând în jurul *Soarelui dreptății*. De la El primește căldură și lumină spirituală. Drumul vieții lui are o traiectorie normală doar învârtindu-se în jurul Său.

Însuși Domnul Hristos precizează faptul că El este sursa de lumină și căldură spirituală: *Eu sunt Lumina lumii; cel ce îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții* (Ioan 8, 12). Cu El și în lumina Sa dorim să umblăm și în anul 2014. De fapt, pe tot parcursul vieții dorim să fim cu El. De aceea, și în cântecul duhovnicesc se precizează că noi călătorim cu El *pân' la sfârșitul vieții*.

Însăși Ortodoxia este, după afirmația lui Sergiu Bulgakoff, *viață nouă în Hristos și cu Hristos, condusă de Duhul Sfânt*². Cel ce are sufletul rănit de dragostea lui Hristos trăiește frumos: *Dacă este cineva în Hristos, este făptură nouă; cele vechi au trecut, iată, toate s-au făcut noi* (2 Corinteni 5, 17).

Primul lucru pe care trebuie să-l facem în 2014 este să ne rugăm Domnului Hristos cu stăruință și vom birui toate încercările și necazurile. Îndemnul Părintelui Toma Chiricuță este sugestiv în acest sens: *Cât de târziu, în noapte, cât de singur și ostenit, cât de tulburat și nesigur, cât de deziluzionat de oameni, dacă în preajma încheierii zilei îl chemi pe Iisus cu simplitate, El vine și-ți mângâie fața și te adoarme spunându-ți: nu te teme, nu vei naufraga, căci Eu veghez*³.

Al doilea lucru pe care trebuie să-l facem este acela de a participa la Sfânta Liturghie în toate duminicile. El este acolo și ne așteaptă la *Ospățul Credinței*. Iar noi să ne pregătim pentru ca, destul de des, cu sufletul curățit prin spovedanie, să ne putem înfrupta din acest *Ospăț*.

Iar al treilea lucru, *Liturghia de după Liturghie*, care înseamnă a da dovadă, prin faptele noastre, că suntem ai lui Hristos. Sunt mulți oameni necăjiți, bolnavi, săraci, dezorientați, încercați de nesiguranță, care așteaptă ajutorul nostru. Sfântul Iacov este foarte limpede în această privință: *Ce folos, frații mei, dacă zice cineva că are credință, iar fapte nu are? Oare credința poate să-l mântuiască? Dacă un frate sau o soră sunt lipsiți de hrana cea de toate zilele, și cineva dintre voi le-ar zice: Mergeți în pace! Încălziți-vă și vă săturați, dar nu le dați cele trebuincioase trupului, care ar fi folosul? Așa și credința: dacă nu are fapte, e moartă în ea însăși* (Iacov 2, 14-17).

Mântuitorul ne îndeamnă să-L imităm pe cât ne stă în putință. *Învățați-vă de la Mine că sunt blând și smerit cu inima și veți găsi odihnă sufletelor voastre* (Matei 11, 29), ne spune Domnul, iar Toma de Kempis adaugă: *Cine voiește să priceapă întru totul și să guste cuvintele lui Hristos, acela trebuie să se trudească să-și îndrepte viața sa după viața lui Iisus*⁴.

Or, cu ce ne cucerește inimile persoana dumnezeiască a Mântuitorului? Cu smerenia Sa cea desăvârșită. Cu ce ne mai cucerește dumnezeiescul chip al Domnului Hristos? Cu desăvârșita iubire față de oameni. Și cu ce ne mai cucerește încă chipul evanghelic al Domnului nostru Iisus Hristos? Cu *desăvârșita curăție* a sufletului Său.

Să ne rugăm Lui, să participăm la Liturghie, să facem filantropie și să Îi imităm măcar cele trei virtuți amintite: smerenia, iubirea și curăția. Dacă vom face așa, anul 2014 va fi unul încununat cu realizări duhovnicești și materiale.

DIN SUMAR:

- Inaugurarea Campusului Universitar „Nicolae Ivan” – **Pr. ȘTEFAN ILOAE**.....(p. 2)
- Cuvânt la inaugurarea noului sediu al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj – **Pr. VASILE STANCIU**.....(pp. 2-3)
- Marea Unire: câteva gânduri – **ALEXANDRU NEMOIANU**.....(p. 4)
- Părintele Mitropolit Andrei, la 65 de ani – **Pr. VASILE STANCIU**.....(p. 4)
- Visul lui suntem – **AUREL SASU**.....(p. 5)
- George Enescu, mărturisindu-și credința – **MIRCEA GELU BUTA**.....(p. 5)
- Iisus Hristos – Icoana împlinirii umanului! – **Arhim. DUMITRU COBZARU**.....(p. 7)
- Simion Cismaș (1909-1981), lătoreanul – cronicar din Monor – **Pr. JUSTIN TIRA**.....(p. 12)

¹ Mineiul pe Ianuarie, EIBMBOR, București, 1997, p. 7.

² Sergiu Bulgakoff, *Ortodoxia*, Sibiu, 1930, p. 1.

³ Fântâna Darurilor, Noiembrie 1932, p. 316.

⁴ *Urmarea lui Hristos*, Timișoara, 1991, p. 13.

Inaugurarea Campusului Universitar „Nicolae Ivan”

Pr. Ștefan Iloaie

La sărbătoarea Sfântului Ierarh Nicolae din 6 decembrie 2013 a fost inaugurat noul sediu al Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai” – Campusul Teologic „Nicolae Ivan”. Situat pe strada Episcop Nicolae Ivan din cartierul Mărăști, imobilul a fost ridicat la inițiativa și cu deosebită purtare de grijă a IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei. Piatra de temelie a Campusului a fost pusă la data de 23 mai 2011. Noua clădire a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca este la ora actuală cea mai modernă din țară, fiind dotată cu săli de curs, bibliotecă, laboratoare de restaurare și pictură, Aula Magna, amfiteatre și birouri. Proiectul clădirii este realizat de arhitectul Cristina Spin, iar lucrările de construire se datorează echipei de specialiști conduse de inginerul Vasile Berčan.

Campusul este ridicat pe un teren oferit de Primăria și Consiliul Local Cluj-Napoca, în memoria episcopului Nicolae Ivan, ctitor al Eparhiei Clujului după Unirea din 1918 și ctitor al Academiei Teologice Ortodoxe clujene. Alături de noul sediu al Facultății, vor fi construite două cămine pentru studenți, cu o capacitate de 250 de locuri, în prezent fiind începute lucrările de construcție la primul dintre acestea.

Inaugurarea Campusului a debutat cu tinosirea paradisului purtând hramul „Sf. Ierarh Nicolae” din noul sediu al Facultății de Teologie Ortodoxă. Altarul paradisului a fost pictat de pictorul Nicolae Bălan din Alba Iulia, iconostasul în lemn de tei a fost realizat de sculptorul Dumitru Gărea din Vaslui, iar icoanele care îl împodobesc sunt opera pictorului George Romilă din Piatra Neamț.

Sfințirea Sfintei Mese din paradis, a picturii altarului și a icoanelor primului registru de pe catapeteasmă a fost săvârșită de un sobor de ierarhi, preoți și diaconi. Au slujit următorii ierarhi: IPS Teofan – Arhiepiscopul Iașilor și Mitropolitul Moldovei și Bucovinei; IPS Laurențiu – Arhiepiscopul Sibiului și Mitropolitul Ardealului; IPS Andrei – Arhiepiscopul Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului; IPS Irineu – Arhiepiscopul Craiovei și Mitropolitul Olteniei; PS Petroniu – Episcopul Sălajului; PS Vasile Someșanul – Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și PS Iustin Sigheteanul – Arhiepiscop-vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului. Arhierii au fost înconjurați de un sobor de preoți și diaconi, din care au făcut parte: pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă – președintele Senatului Universității „Babeș-Bolyai”, pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu – decanul facultății clujene, pr. Ionuț Corduneanu – vicarul administrativ patriarhal, decani și reprezentanți ai facultăților de teologie din țară, cadre didactice, consilieri eparhiali.

În cuvântul de la încheierea slujbei de tinosire, IPS Andrei remarca următoarele: „Dăm slavă lui Dumnezeu că aproape s-a finalizat această ctitorie în care am dori ca, multă vreme, dascălii noștri să poată picura în sufletele tinerilor și cunoștințe, dar și râvnă și har; de asemenea, am dori ca, tinerilor, Dumnezeu să le lumineze mințile, să le încălzească inima și să le întărească voința pentru a fi buni misionari în lumea în care trăim”.

Soborul de ierarhi, preoți și diaconi a oficiat apoi Sfânta Liturghie, la care au participat profesorii și studenții facultății, sute de credincioși, reprezentanți ai autorităților centrale, județene și locale. Răspunsurile liturgice au fost date de corul facultății clujene condus de arhid. drd. Daniel Frumos. În cuvântul său de învățătură, IPS Teofan, Mitropolitul Moldovei, i-a îndemnat pe profesori și pe studenți să fie purtători ai luminii lui Dumnezeu în lume, plecând de la cuvântul Evangheliei – adevărată teologie a fericirilor – și avându-i ca modele pe Sfântul Ierarh Nicolae și pe Sfântul Apostol Pavel: „Îl rugăm pe Domnul Dumnezeu să binecuvinteze acest așezământ, să-l umple de harul slavei Casei Sale, să se propovăduiască aici Evanghelia Păcii. Spațiul inaugurat astăzi să fie unul al luminii, în care cei care viețuiesc să devină oameni ai Luminii și purtători ai luminii lui Hristos în lume”.

La încheierea Sfintei Liturghii, Mitropolitul Clujului a adresat un cuvânt de mulțumire celor care au sprijinit construcția sediului Facultății și a îndemnat la asumarea misiunii formării duhovnicești și intelectuale a tinerilor: „Pentru toate dăm slavă Cerului și le mulțumim sprijinitorilor. Suntem convinși că o instituție puternică trebuie să aibă ctitorii pe măsură, în care foarte multă vreme să se poată face misiune. O asemenea ctitorie este acest Campus Teologic. Nădejdele ce se leagă de această școală sunt mari. Pe lângă eforturile dascălilor în formarea tinerilor, Îl rugăm pe Dumnezeu să lucreze ca un Atotputernic și să le deschidă tinerilor inimile și mințile, să-i învrednicească a pricepe puterea legii Lui și să sporească în cunoștințe folositoare”.

Mesajul Preafericitului Părinte Patriarh Daniel a fost citit de către pr. Ionuț Corduneanu, vicar patriarhal. În mesaj se arată, printre altele: „Ctitorul, profesorii și ostentorii Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca trăiesc momente binecuvântate de a vedea un edificiu nou, util și elegant, care, prin însăși prezența lui, îi îndeamnă să intensifice activitatea lor academică și spirituală. Astfel se va reînnoi etosul misiunii Bisericii în societate, susținut de un învățământ teologic deodată academic și practic, orientat pastoral-misionar și social, care să răspundă astăzi nevoilor și exigențelor spirituale ale credincioșilor noștri. Cu aleasă prețuire și părintească binecuvântare, felicităm pe

Campusul Universitar „Nicolae Ivan”. Clădirea Facultății de Teologie Ortodoxă a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, inaugurată în data de 6 decembrie 2013.

Înaltpreasfințitul Părinte și Mitropolit Andrei, ctitorul acestui așezământ”, se arată în mesaj. Din partea Patriarhiei Române, Mitropolitul Clujului a primit o icoană a Sfântului Apostol Andrei, Diploma de onoare și medalia „Sfântul Apostol Andrei”, iar Facultatea de Teologie din Cluj a primit diploma și medalia omagială „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. De asemenea, pentru paradisul facultății a fost dăruită o cruce de binecuvântare și mai multe cărți liturgice. La propunerea IPS Mitropolit Andrei, Patriarhia Română i-a oferit directorului economic al Centrului Eparhial Cluj, ec. Sorin Augustin Călea – coordonatorul proiectului de construire a Campusului – ordinul „Sfântul Ștefan cel Mare”.

IPS Părinte Andrei a oferit distincția „Crucea Transilvană” prim-ministrului României, Victor Ponta – prezent la eveniment –, pentru contribuția importantă pe care Guvernul României a avut-o la ridicarea clădirii Facultății. În cuvântul său de mulțumire, premierul a arătat că românii au nevoie de simbolurile fundamentale ale unității: Biserica și Armata.

Din partea Arhiepiscopiei Clujului au fost oferite diplome de aleasă cinstire persoanelor implicate în derularea procesului educațional și în cel de ridicare a noii clădiri, clerici și mireni, reprezentanți ai Universității, ai Facultății, ai administrației locale și centrale.

A fost tăiată apoi panglica inaugurală de la intrarea în sediul instituției. Sărbătoarea a continuat în Aula Magna a facultății, unde IPS Mitropolit Andrei, premierul Victor Ponta, rectorul Ioan Aurel Pop și pr. decan Vasile Stanciu au transmis mesaje de felicitare și de mulțumire.

În cuvântul său, prim-ministrul a subliniat: „Era o obligație din partea oricărui Guvern al României să sprijine această lucrare, așa cum este în continuare o obligație pentru noi și pentru viitoarele Guverne ale țării să sprijine orice lucrare ce vine în sprijinul elevilor, al studenților și al Bisericii Ortodoxe. Nu întâmplător, în momente în care multe lucruri ne despart, există două instituții, Biserica și Armata, care ne unesc”.

Rectorul Universității Babeș-Bolyai, Acad. prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, a exprimat bucuria celor 42.000 de studenți, masteranzi și doctoranzi din cele 21 de facultăți ale universității pentru ridicarea și darea în folosință a noii ctitorii.

Șirul cuvântărilor s-a încheiat cu prelegerea pr. decan Vasile Stanciu, care este redată integral în continuarea acestei prezentări.

Momentul festiv dedicat inaugurării Campusului Teologic „Nicolae Ivan” a continuat de la ora 18:00, în Aula Magna, unde a avut loc un moment artistic, în prezența IPS Părinte Andrei, a PS Părinte Vasile Someșanul, a părintelui decan Vasile Stanciu, a profesorilor și studenților teologi. Au susținut recitaluri de colinde și cântece tradiționale Grupul „Icoane” al Academiei de Muzică „Gheorghe Dima”, coordonat de prof. univ. dr. Ioan Bocșa și Corala „Psalmodia Transilvanica”, dirijată de pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu.

Cuvânt la inaugurarea noului sediu al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca

(6 dec. 2013)

„De n-ar zidi Domnul casa, în zadar s-ar osteni cei ce o zidesc; de n-ar păzi Domnul cetatea, în zadar ar priveghea cei ce o păzește”.

(Ps. 126, 1)

Înaltpreasfințite Voastre,
Preasfințite Vostre,
Domnule Prim Ministru,
Domnule Rector,
Distinse oficialități,
Prea Cucernici și Prea Cuvioși Părinți,
Stimați colegi,
Dragi studenți și onorați invitați.

Le-a binecuvântat Dumnezeu să fim martorii unui eveniment ce ne umple sufletele de o sfântă bucurie și de o nezdruccinată speranță: inaugurarea noului sediu al Facultății noastre de Teologie, eveniment ce marchează în mod solemn începutul unei activități de apostolat misionar, la temelie cărui s-a așezat cea mai ziditoare virtute a vieții creștine și umane deopotrivă, ce nu cade niciodată: IUBIREA, dublată de speranță și încredere.

Într-o fericită împrejurare, la un an de la sfințirea Catedralei, în anul 1934, episcopul Nicolae Ivan spunea: „printre preocupările de căpetenie și mai arzătoare, am considerat de la început: zidirea Catedralei și înființarea Academiei Teologice. Astfel gândind, am pus la contribuție tot sufletul și toată energia mea, ca să le pot duce la bun sfârșit. Am considerat mai ales Școala Teologică pentru viața Eparhiei ca inima dintr-un corp, fără de care nu se poate trăi”.

La data de 23 mai 2011, la doar două luni de la înscăunarea IPS Mitropolit Andrei la Cluj, bunul și neobositul nostru ierarh punea și sfințea piatra de temelie a Campusului teologic „Nicolae Ivan”, cu dorința de a crea și o bază materială corespunzătoare pentru Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității „Babeș-Bolyai”, demnă de menirea sfântă ce o are în spațiul spiritual al Transilvaniei. Atunci, noul mitropolit al Clujului spunea: „Cel ce va face și va învăța, mare se va chema în Împărăția cerurilor”, și continua așa: „noi, cei care avem o anumită vârstă, suntem datori să-i formăm pe cei tineri. Și pentru o lume mai bună, mai echilibrată, care nu se secularizează, nu se face rea, egoistă, ci o lume mai duhovnicească, mai altruistă, mai milostivă, e nevoie ca oamenii să fie apropiați de Dumnezeu. Or, lucrul acesta îl fac slujitorii Bisericii, iar pentru ca aici să se poată pregăti bine e nevoie de o facultate de teologie modernă, care să răspundă tuturor provocărilor lumii contemporane”.

Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit Andrei,

Așa cum vrednicul de pomenire episcop Nicolae Ivan, numit de profesorul Ioan Lupăș „ierarhul instituțional”, a mers pe urmele marelui mitropolit Andrei Șaguna, canonizat de curând de Biserica noastră, tot așa Înaltpreasfinția Voastră ați păstrat tradiția și ați înobilat-o, mergând pe urmele celui ce a ctitorit reînviata eparhie a Vadului, Feleacului și Clujului, ca un alt Andrei al Transilvaniei. N-am fost contemporanii *de facto* ai lui Nicolae Ivan, dar ctitoriile sale ne-au dat dreptul și onoarea de a fi *de jure* contemporanii săi. Iar Facultatea noastră de Teologie este onorată să facă parte din Campusul Universitar ce poartă numele acestui mare ierarh al Clujului, al Transilvaniei. De multă vreme, cel puțin generația noastră, nu a mai trăit sentimentul că un ierarh poate fi atât de apropiat și implicat în destinele unei instituții de învățământ teologic. Ne-ați dăruit azi, de Sfântul Nicolae, nu o clădire oarecare, e adevărat, foarte frumoasă, modernă și funcțională, ci mai mult decât o clădire, o CASĂ, pe care a dorit-o și zidit-o mai întâi Dumnezeu, în care V-ați pus toată nădejdea, convins fiind că, dacă „n-ar zidi Domnul casa, în zadar s-ar osteni cei ce o zidesc”; o CASĂ în care ați pus mult suflet, chiar tot sufletul; o CASĂ în care profesorii și studenții să simtă bucuria comuniunii, a împărtășirii bucuriilor și încercărilor acestei vieți, din ce în ce mai exigente, necruțătoare și implacabile, a împlinirilor și neîmplinirilor noastre, a căldurii unui cămin „de acasă”, în care să nu mai trăim sentimentul și

continuare în pag. 3

Tableta lunii ianuarie

Marea Unire:
câteva gânduri

Alexandru Nemoianu

Jackson, Michigan
(Statele Unite)

Nona Banatului „muntos” a avut o istorie deosebită, caracteristica ei principală fiind independența și libertatea locuitorilor ei. Din cele mai vechi timpuri, sub conducerea frunțașilor locali, a cnezilor, locuitorii acestei zone au avut rosturi nobiliare, adică libertate individuală și dreptul de a purta arme. În schimb, ei trebuiau să apere zona de năvălirile din afară. Aceste rosturi s-au perpetuat în tot cursul vremii, în vremea ocupației otomane prin nesupunere, prin „lotrie”, iar în vremea dominației habsburgice sub și în sistemul „graniței militare”. Foarte multe dintre amănuntele istorice au fost prezentate în studii, articole și lucrări beletristice. Ceea ce aș vrea să amintesc aici sunt câteva amănunte, care pot fi ilustrate prin cazul Văi Almajului și al „casei” Boldea din Borloveni-Vechi.

Acești locuitori au rosturi nobiliare, după statutele medievale, nu au de-a face cu decorul romantic care însoțește construcțiile imaginare. Acești oameni erau țărani, și cel mai adesea țărani săraci. Dar această împrejurare nu îi făcea mai puțin nobili. Circumstanța că erau liberi, că aveau dreptul și voiața de a apăra ceea ce era al lor cu arma, la caz de nevoie, faptul că rosturile militare îi purtau în locuri și împrejurări diferite îi făcea să fie mental pregătiți să accepte și să înfrunte „noul”. Ei acceptau „noul” istoric, dar rămăneau încrâncenați în rostul lor existențial, în tradiția lor românească și a „locului”. În veacul al XIX-lea, această deschidere mentală s-a manifestat prin grija de a da „înainte” și încă, mai vârtos, prin trimiterea, măcar a unora dintre copii, la „carte”. Așa a fost cazul „casei” Boldea din Borloveni Vechi. Dascălul Pavel Boldea și-a trimis copiii la școală, și unul dintre ei a devenit frunțaș în rândul preoțimii militare ortodoxe din armata imperială chesaro-crăiasă. Colonelul Pavel Boldea a devenit frunțaș, dar, în sufletul lui, a rămas ceea ce fusese din naștere, un țăran din Borloveni, cu grija pentru frații și rudele mai mici, cu grija pentru satul și „țara” lui, Almajul.

Cazuri similare au fost numeroase între românii banato-ardeleni în veacul al XIX-lea. Oamenii care de la starea de frunțași sătești au devenit frunțași provinciali, profesioniști care știau să funcționeze în lumea „nouă” și oameni care păstrau intacte valorile morale țărănești. Ei sunt cei care au făcut cu putință trecerea întregii „românimi” banato-ardelene pe o treaptă nouă a înțelegerii politico-sociale, și ei sunt cei care, în esență, anonim, au făcut cu putință Marea Unire din Decembrie 1918. Nu prin acte „eroice” personale, ci prin statornicia în valoare și tradiție românească moștenită din generație de țăran în generație de țăran, prin valorificarea a mii de ani de „vigoare țărănească”.

urmare din pag. 2

umiliința chirișului, ce poartă pe umerii inimii frica, angoasa, nesiguranța și incertitudinea că mâine poate fi dat afară, în stradă, ci al proprietarului, ce-ți conferă stabilitatea sufletească și certitudinea continuității, a durabilității; o CASĂ în care să vibreze entuziasmul tineresc al studenților și în care să se plămădească aluatul viitorilor slujitori și apostoli ai Bisericii și Neamului; o CASĂ în care să pulseze inima Eparhiei și Mitropoliei Clujului. Nu ne rămâne de făcut decât un singur lucru:

să punem în practică cuvântul Mântuitorului Hristos: „Cel ce va face și va învăța, mare se va chema în Împărăția cerurilor”. Cu siguranță, zelul profesional al dascălilor se va intensifica și, alături de elocința și pregătirea lor ireproșabilă, vor împărtăși de la catedră și multă iubire, iar râvna studenților va fi pe măsura încrederii și a iubirii noastre investite în ei. Trebuie să recunoaștem: este o mare și istorică provocare, pentru întreg corpul academic al Facultății clujene de Teologie ortodoxă, asumarea vocației de a fi inima Eparhiei și Mitropoliei noastre. Nădăjduim că îi vom face față și nu vom dezamăgi.

Mulțumire de la cer până la pământ și aleasă recunoștință, Înaltpreasfințite Părinte Mitropolit Andrei. Veți rămâne în Istorie și în Cartea veșniciei lui Dumnezeu și un ctitor de școală ortodoxă și românească, în care să domnească dragostea față de Dumnezeu și de oameni.

Distinsă asistență,

Noul sediu al Facultății noastre de Teologie, pe care îl inaugurăm azi, este și oglinda sau icoana spirituală a istoriei ei, trecută prin multe încercări, uneori chiar martirice. Psamistul David, în Psalmul 65, își revărsa amarul încercărilor așa: „*Ne-ai trecut prin cuptorul de foc ca argintul. Prinsu-ne-ai pe noi în laț și povară grea ai pus pe umerii noștri. Pus-ai oameni pe capul nostru. Și am trecut prin foc și prin apă. Dar ne-ai scos la odihnă*”. Cțitorii și dascăli de odinioară ai acestei școli, Preotul profesor Liviu Galaction Munteanu, Preotul profesor Florea Mureșan și Preotul profesor Ilarion Felea, morți în temnițele comuniste ale Aiudului și aruncați în goapa comună, ce a devenit altarul de jertfă al unei biserici, sfințite de IPS Mitropolit Andrei, atunci Arhiepiscopul Alba Iuliei, și de Mitropolitul Bartolomeu, el însuși întemnițat la Aiud, au fost primii care ne-au îndemnat, pe cei patru profesori: Pr. Alexandru Moraru, Pr. Valer Bel, Pr. Stelian Tofană și subsemnatul, și ne-au inspirat, îndată după anul 1989, să purcedem la demersurile necesare reînființării Institutului Teologic Universitar clujean, desființat în mod abuziv de regimul comunist ateu în anul 1952. Acestor dascăli martiri, a căror icoană pilduitoare și însângărată o purtăm în taințele sufletului, li s-au adăugat alți iluștri înaintași de-ai noștri: Preoții profesori Alexandru Filipașcu (întemnițat), Ioan Bunea (întemnițat), Andrei Buzdug, Ioan Pașca, Orest Bucevșchi, Ioan Vască, Gheorghe Stănescu, Vasile Petrașcu, Isidor Todoran, Nicolae Balca, Ioan Zăgrea, Petru Deheleanu ș.a., toți fiindu-ne pildă de probitate morală și profesională. Alături de episcopul academician, ajuns mitropolit, Nicolae Colan, alături de Arhiepiscopul Teofil Herineanu și IPS Arhiepiscop Justinian, pe atunci episcop vicar la Cluj – cei care au binecuvântat reînființarea acestei școli –, și alături de vrednicul de pomenire Mitropolit Bartolomeu, de PC Pr. Ștefan Liviu – vicarul de atunci al Arhiepiscopiei Clujului și un sincer susținător al reînființării Institutului Teologic, alături de bravii profesori sibieni, cei ce cu dragoste și frățietate au pus umărul în anii '90 la demararea cursurilor noului Institut Teologic recent reînființat –, alături de înaintașii mei decani – PC Pr. Prof. univ. Dr. Alexandru Moraru, PC Pr. prof. univ. dr. Ioan Ică, PC Pr. prof. univ. dr. Ioan Vasile Leb, PC Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă –, pe toți îi facem părtași azi la bucuria noastră, ca unii ce au fost trecuți prin cuptorul de foc ca argintul, dar care au ajuns la bucuria împlinirii unui vis ce devenea tot mai îndepărtat și irealizabil.

Dacă spiritul de comuniune cu înaintașii noștri ce nu mai sunt are dimensiunea unei experiențe mistice, dar reale, același

spirit al comuniunii îl experimentăm pe viu, chiar acum, cu toți cei ce ne sunt și ne vor fi alături. Cu sentimente de aleasă recunoștință ne adresăm Universității „Babeș-Bolyai”, al cărei distins mesager este Domnul Rector Academician prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop. Stimate Domnule Rector, Facultatea de Teologie Ortodoxă este deosebit de onorată de a face parte din corpul academic al celei mai prestigioase Universități din România, care și-a asumat recent caracterul de Universitate de cercetare avansată și educație, iar Facultatea noastră își va aduce contribuția

specifică menirii ei, în a crește exigențele referitoare la activitatea științifică, dar și la o cât mai bună vizibilitate în dialogul intercultural și ecumenic. Generația, de profesori și studenți, contemporană cu Nicolae Ivan și Nicolae Colan nici n-a visat că Teologia academică clujeană va putea vre-

odotă să fie parte integrantă a vestitei Universități din capitala culturală a Transilvaniei. Și pentru aceasta Vă suntem recunoscători. Împreună cu celelalte trei facultăți de teologie ale Universității noastre, asigurăm conducerea Universității, reprezentată de Domnia Voastră și de președintele Senatului, PC Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă, că vom face posibilă această vizibilitate în teologia academică românească, europeană și, de ce nu, mondială.

Mulțumim distinșilor Ierarhi ai Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române prezenți la bucuria noastră, precum și decanilor și prodecanilor Facultăților de Teologie, care-i însoțesc, care au conferit sărbătorii nimbul comuniunii euharistice al Sfintei Liturghii în iubirea lui Hristos Mântuitorul nostru. Mulțumim Prea Cucernicului Părinte Vicar Ionuț Corduneanu, delegatul PF Părinte Patriarh Daniel, și PC Pr. prof. univ. dr. Ștefan Buchiu, decanul Facultății de Teologie „Justinian Patriarhul” din București, IPS Părinte Mitropolit Teofan al Moldovei și Bucovinei, și PC Pr. prof. univ. dr. Davidescu, prodecanul Facultății de Teologie „Dumitru Stăniloae” din Iași, IPS Părinte Mitropolit Laurențiu al Ardealului și PC Pr. prof. univ. dr. Aurel Pavel, decanul Facultății de Teologie „Andrei Șaguna” din Sibiu, IPS Părinte Mitropolit Irineu al Olteniei, Preasfințitului Părinte Episcop Petroniu al Sălajului, Preasfințitului Părinte Episcop-vicar Iustin al Maramureșului și Sătmarului, Preasfințitului Părinte-vicar Vasile al Clujului, PC Pr. prof. univ. dr. Emil Jurcan, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Alba Iulia, și îi asigurăm de toată dragostea și prețuirea noastră.

Alese mulțumiri aducem Permanenței Consiliului Eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, sub tutela căruia funcționează Campusul Universitar „Nicolae Ivan”, slujitorilor Catedralei Mitropolitane, PC Părinți Protopopi și PC Părinți din municipiul Cluj-Napoca pentru buna colaborare, Prea Cuvioșilor Părinți stareți și Prea Cuvioșilor Maice starețe din cuprinsul Arhiepiscopiei, Seminarului teologic din Cluj-Napoca, reprezentat de PC Pr. prof. dr. Liviu Vidican, seminar de pe băncile căruia vor fi recrutați și viitorii noștri studenți.

Conducerea Facultății de Teologie Ortodoxă, decanul și colaboratorii săi: PC Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie, director de departament, și PC Pr. lect. univ. dr. Cristian Sonea, prodecan, Școala doctorală „Isidor Todoran”, al cărei director este PC Pr. prof. univ. dr. Ioan Vasile Leb, profesorii, studenții, masteranzii, doctoranzii, secretariatul și toți ostenitorii Campusului Universitar „Nicolae Ivan” sunt recunoscători tuturor celor care au contribuit într-un fel sau altul la realizarea acestui măreț obiectiv și care n-au fost pomeniți și îi asigurăm de tot respectul și recunoștința noastră.

Fie ca Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca să onoreze încrederea investită în ea și să aducă în lume lumina cunoștinței și a dreptei credințe spre Slava lui Dumnezeu Cel în Treime lăudat și preaslăvit!

Cluj-Napoca, 6 dec. 2013

La Praznicul Sf. Ierarh Nicolae

Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu

Festivitatea inaugurală din 6 dec. 2013. Aula Magna a noii Facultăți de Teologie Ortodoxă din cadrul Campusului Universitar „Nicolae Ivan”, Cluj-Napoca.

Părintele Mitropolit Andrei, la 65 de ani

Pr. Vasile Stanciu

Acum, în pragul aniversării a 65 de ani ai Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, așternem în scris câteva gânduri ca expresie a prețuirii și dragostei filiale.

Părintele Andrei Andreicuș în perioada preoției la Turda Fabrici, pe bancă împreună cu viitorul Părinte Vasile, actualul stareț al Mănăstirii Robița, Maramureș

1. Vocația unui tânăr iubitor de Dumnezeu și Biserica Sa

L-am cunoscut întâia dată pe Părintele Arhiepiscop și Mitropolit Andrei în timpul studenției mele la Sibiu, iar dânsul era atunci tânăr preot în cea mai izolată și năpăstuită parohie din Turda, a cărei bisericuță se găsea pe strada Armata Roșie. Era într-un început de toamnă, în anul 1979. Picasem la examenul de admitere la Institutul Teologic de Grad

Universitar din Sibiu împreună cu alți colegi de seminar, destul de mulți, și intrasem într-o derivă spirituală aproape necontrolabilă. Aveam două variante: să mă căsătoresc (la doar 20 de ani), și apoi să-mi găsesc o parohie, sau să mă angajez pe orice post inferior la o biserică și să urmez la fără frecvență anul 1 la Sibiu. Am optat, ca și alți colegi, pentru a doua variantă. Am fost angajat pe un post de cântăreț bisericesc la o parohie din Turda, iar bunul meu prieten și coleg Ioan Ciungu la o alta, tot în Turda. Preluasem și conducerea corului acelei biserici și eram foarte fericit. Slujeam lui Dumnezeu și eram și recompensat pentru aceasta. La fel, colegul și prietenul meu. Locuiam împreună și mâncam împreună. El venea „acasă” mereu destul de târziu, când la biserică unde fusese angajat se termina slujba, care uneori ținea până la ora 20. Îmi povestea zilnic despre atmosfera ce domnea acolo. „Știi, atâta lume vine, fie că e duminică, fie o zi de rând de peste săptămână. Se face cateheză cu tinerii și copiii. Cântă toată lumea. Părintele e mereu printre oameni. Îmi pare rău că se termină atât de repede slujba”. Ascultam și îmi puneam întrebări. Cum e posibil să se fiină cateheze? Nu îi este frică părintelui? Dar parohia aia e atât de izolată și săracă! Ce găsesc acolo oamenii, de sunt atât de atrași de bisericuța de pe Armata Roșie? La aceste întrebări, colegul și prietenul meu îmi dădu răspunsul scurt și cuprinzător: „vino și vezi!” Am ezitat la început. Apoi, parcă o forță irezistibilă mă împingea înspre acolo. Știam că există posibilitatea să fiu urmărit unde merg după ce se termina slujba la biserică mea. Și, de aceea, am ezitat. Domnea în atmosferă un aer de dizidență tăcută, dar reală, vie. Într-o seară, mi-am făcut curaj și m-am dus în recunoaștere, cu gândul sincer de a mă convinge de cele auzite. Se terminase slujba Vecerniei și începuse Paraclisul Maicii Domnului. De departe se auzeau răspunsurile însuflețite ale credincioșilor. „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, miluiește-ne pe noi!” Nu era chip să intru în biserică. Lumea stătea ciorchine la intrare. Erau prezenți oameni de toate categoriile sociale: muncitori (biserică era amplasată pe platforma industrială a Turzii, unde tronau renumitele turnuri ale fabricii de ciment, azi demolate; însăși parohia avea denumirea *Turda Fabrici*), țărani simpli, medici, profesori, elevi și studenți, copii și pensionari, și toți cântau din tot sufletul Paraclisul. Era un tablou incredibil. O bucurie luminoasă iradia de pe fețele oamenilor. Grijiile de zi cu zi erau date uitării. De data aceasta, oamenii stăteau nu la cozile interminabile pentru lapte, pâine și făină, ci pentru „pâinea cea spre ființă”. Autobuzele se goleau de oameni la stația din apropierea bisericii. Și veneau din toate colțurile orașului. Biserica de pe Armata Roșie era ca un magnet irezistibil, ce te atrăgea. Într-un colț, aproape nevăzut, străjuia un milițian, care se făcea că are sub control tot ceea ce se petrecea. M-a trecut un fior și din nou am ezitat. Milițianul a simțit ezitarea mea, dar era prea târziu. Știa că aveam intenția de a intra în biserică și m-a asigurat de discreția lui. Se termină slujba, iar părintele rămase în biserică pentru discuții în particular cu oamenii necăjiți care-i cereau ajutorul. Eu îmi așteptam tăcut, nevăzut de nimeni, decât de milițian, prietenul și colegul. Într-un târziu, când lumea s-a

împrăștiat pe la case, părintele apare în ușa bisericii spre ieșire. Un tânăr ca la 30 de ani, cu barbă netunsă, cu ochi jucăuși, cu un surâs discret, cu o reverendă destul de uzată și prăfuită de cimentul care te urmărea la tot pasul, m-a întâmpinat și mi-a urat bun venit la biserică. Colegul m-a recomandat, și părintele m-a binecuvântat sfios pe creștet. Biserica de pe strada Armata Roșie a devenit și pentru mine un loc al rugăciunii curate, în care un tânăr preot, cu barbă și reverenda uzată și cu o dragoste imensă față de oameni și Dumnezeu, își consuma vocația. Era părintele Ioan Andreicuș.

2. IPS Mitropolit Andrei – Ierarh al lui Hristos pentru Dumnezeu și oameni

Ca student în teologie am avut multe discuții cu părintele. Făceam împreună proiecte pastorale și încercam să le și punem în practică. Devenea tot mai cunoscut și, pe cât creștea popularitatea sa în Turda, pe atât intra mai adânc în dizgrația autorităților. Reprezenta pentru regimul communist de atunci un real pericol social. Erau proaspete evenimentele de la Brașov din 1985, și la fel de apăsătoare, pentru regimul ateu, rezistența dizidentului preot polonez Popirusko. Părintele îl imita serios, la nivelul curajului, aproape singular la acea dată, al unui tânăr preot celib din Turda, ce nu avea nimic de pierdut, eventual preoția... Și au venit, rând pe rând, și privațiunile și umilințele de tot felul. Dar râvna părintelui era aceeași, ba mai intensă. În plină perioadă comunistă pleacă din Turda, după 7 ani de pastorație de neuitat, la Alba Iulia, unde desfășoară o activitate pastorală pe măsura entuziasmului și curajului său. Ajunge cunoscut și iubit de credincioșii bălgrădeni și, ușor,

IPS Andrei Andreicuș, Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului, slujind dumnezeiasca Liturghie în Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca

este înfiat și acceptat și de autoritatea bisericească a vremii. Vin evenimentele din Decembrie 1989, care-l găsesc pe Părintele în mijlocul credincioșilor și al preoților confrăți, ieșiți să demonstreze împotriva unui regim totalitar și ateu. După zeci de ani, tradiția alegerii unui ierarh în Biserica Ortodoxă este revitalizată. E cerut la unison ca episcop, de către preoți și credincioși și nu impus, și Biserica răspunde acestei cereri, iar Părintele va fi hirotonit episcop la Alba Iulia și va recitori venerabila eparhie atât de văduvită de vitregiile istoriei. Primul gând va fi cel legat de misiunea preotului în vremuri de totală libertate. Noul ierarh își dorea o preoție misionară, combativă, credibilă, apropiată de turmă și implicată în social. Și a creat-o după chipul și asemănarea sa. Al doilea gând era legat de învățământul teologic seminarial și academic, convins fiind că un învățământ teologic de calitate va oferi Bisericii o preoție responsabilă și conștientă de misiunea ei. Cătrește un sediu modern pentru Facultatea de teologie din Alba Iulia și așază pe temelii trainice Seminarul Teologic „Mitropolitul Simion Ștefan”. Al treilea gând era legat de problemele administrative ale eparhiei: tipografie, centre sociale, noi biserici, noi mănăstiri. Dar, mai presus de toate acestea, râvnitorul Ierarh al lui Hristos își dorea o viață duhovnicească aleasă în eparhia sa. Catedrala Reîntregirii devenea o citadelă a spiritualității Transilvaniei.

După 21 de ani de pilduitoare arhipăstorie la Alba Iulia, Bunul Dumnezeu și Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române l-au chemat la Cluj în calitatea excepțională de Mitropolit al Clujului, Albei, Crișanei și Maramureșului, ca successor al unei pleiade de ierarhi ce au făcut istorie pe aceste meleaguri:

Nicolae Ivan, Nicolae Colan, Teofil Herineanu și Bartolomeu Anania. Noul Mitropolit al Clujului revenea acasă și își va face simțită prezența la Cluj în modul cel mai concret cu putință. Se impunea vizibilitatea tot mai crescândă a Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului, cu sediul în capitala culturală a Transilvaniei, Cluj-Napoca, sub aspect social, spiritual și cultural. Facultatea de Teologie Ortodoxă a Universității Clujene a fost luată sub tutela directă a noului Mitropolit, iar recent, de Sfântul Nicolae din anul 2013, s-a inaugurat noul sediu al acestei instituții, în care Părintele Mitropolit Andrei a investit multă dăruire de sine.

Viața duhovnicească a eparhiei s-a înviorat. Este încă mult de făcut și de învățat. Noi mulțumim cu recunoștință lui Dumnezeu, Cel ce a voit ca Părintele Arhiepiscop și Mitropolit Andrei să vină la Cluj, și-L rugăm cu stăruință să-l păzească, să-l ocrotească și să-i dea putere și sănătate pentru a duce la bună împlinire proiectul pastoral-misionar propus. Clujul, Transilvania de Nord și întreaga Biserică Românească își omagiază păstorul, acum, la împlinirea frumoasei vârste de 65 de ani, vârsta maturității duhovnicești. Cu adevărat, Părintele Mitropolit Andrei este un Ierarh al lui Hristos, pentru Dumnezeu și oameni. Îl asigurăm de întreaga noastră prețuire și împreună-lucrare pentru Biserică și Neam.

La mulți și binecuvântați ani, Înaltpreasfinția Voastră!

2014 - Anul omagial euharistic (al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii) și Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni în Patriarhia Română

La inițiativa Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, în ședința de lucru din 29 octombrie 2012, Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a aprobat ca anul 2014 să fie declarat *Anul omagial euharistic (al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii) și Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni în Patriarhia Română*. În acest sens, Cancelaria Sfântului Sinod a elaborat un program-cadru național bisericesc, care se va desfășura sub următoarele coordonate:

În primul semestru al anului 2014, tema va fi tratată sub genericul „Sfânta Spovedanie și Sfânta Împărtășanie sub aspect biblico-patristic, dogmatic-moral, liturgic și pastoral”.

În al doilea semestru al anului 2014, tema va fi tratată complementar sub genericul *Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni*, la împlinirea a 300 de ani de la martiriul lor.

La Conferința pastoral-misionară semestrială din primăvara anului 2014 se va trata tema „Anul omagial euharistic (al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii)”, iar conferința pastoral-misionară semestrială din toamna anului 2014 va avea tema „Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni”.

În anul 2014, Patriarhia Română va organiza un *congres euharistic internațional, un simpozion național și o expoziție națională* dedicate „Anului comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni”, cu scopul valorificării moștenirii istorice, spirituale și culturale a epocii brâncovenești. Eparhiile și instituțiile de învățământ teologic ale Bisericii Ortodoxe Române vor organiza în anul 2014 dezbateri, colocvii, seminarii și expoziții de icoane, fresce, mozaicuri cu tema „Anul omagial euharistic (al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii)” și „Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni” în Patriarhia Română.

Agentele de pelerinaj ale Patriarhiei Române vor organiza *pelerinaje în țară și străinătate la locurile unde au trăit mari duhovnici ai Ortodoxiei, precum și la locurile legate de viața, martiriul și moștenirea culturală a Sfinților Brâncoveni*.

În luna octombrie 2014, la Palatul Patriarhiei va avea loc *ședința solemnă a Sfântului Sinod*, în timpul căreia se va prezenta o sinteză a evenimentelor din eparhii privind *Anul omagial euharistic (al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii) și Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni în Patriarhia Română*. Manifestările organizate în 2014 – *Anul omagial euharistic (al Sfintei Spovedanii și al Sfintei Împărtășanii) și Anul comemorativ al Sfinților Martiri Brâncoveni în Patriarhia Română* vor fi mediatizate de către Centrul de Presă BASILICA al Patriarhiei Române, mass-media bisericească eparhială și presa laică.

Biroul de presă al Patriarhiei Române

Breviter

Visul lui suntem

Aurel Sasu

Am ascultat, într-o zi, un cântec. Era acolo o propoziție, o rugămintă care m-a făcut atent: „eliberează-mă de mine însumi”. Superbă idee! Dragostea este ciudată. Te apropii de celălalt, faci eforturi să te identifiți cu el, cu gândurile lui, cu emoțiile, trăirile și cu singurătățile lui. Dacă reușești sau nu, este o altă problemă. Uneori e suficient să te poți bucura de utopia acestui vis, alteori să-l accepți doar ca probă de bună intenție, de o parte și de alta. Numai că poate veni o zi când, pierdut în admirație și certitudine ori în superlativul cuvintelor cu iz taumaturgic, să ai o surpriză. Ești dăruit cu întregul sufletului tău iubirii, trăirii zilnice a basmului, ești, vorba poetului, o simplă prelungire în vis din nevoia respirării împreună. Și, totuși, ai impresia că parte din tine a fost uitată pe drum, că ispita dăruirii tale nu este deplină, că, exaltând clipa, o pângărești prin depărtarea ta, cu amintirile, prejudecățile și obsesiile destrămării tale. Și atunci, fără să te audă, strigi celuilalt: „eliberează-mă de mine însumi”. Îl provoci, îl întristezi, îl acuzi, îi faci adversar, așteptând să riposteze, să se imoleze în neliniștea ta, să plângă pentru suferința ta, să-ți ofere proba neputinței tale. Îl privești confuz pe cel de lângă tine. Nu te bucuri de lacrimile lui, dar nici nu vezi gingășia privirii lui, uiți că durerea și întunericul sunt sinonime, te cauți doar pe tine în disperarea provocată celuilalt. Apoi, așa, deodată, trăiești minunea compasiunii, a înțelegerii, a recunoștinței, a gratitudinii, a remușcării, într-un cuvânt, a eliberării din confuzia de a-ți fi singur ție însuși. Ai vrea să locuiești în durerea celuilalt, să-l înveți uitarea răului, să-i fi alături în drumul spre moarte, cu alte cuvinte, să-i fi un fel de reflexiv al trecerii prin lume. Și-ți aduci aminte că nu te poți elibera de tine însuși, decât în clipa în care auzi totul din tine, strigând către totul celuilalt. Semnul deplinătății, dintr-un celebru vers al lui Valeriu Anania. Firește, la metoda intimidării. Îi vorbește, cinic, despre șanse pierdute, carieră compromisă și regrete târzii. În decorul de noapte nesfârșită, ardea pe masă o mică lampă de petrol. Tânărul întinde brațul și, fulgerător, acoperă cu palma flacăra pâlpâitoare. Un fel de rug al purificării. Carnea i se topește ca o lumânare și înflorește ca o lumină în atmosfera de oroare și spaimă. Omul în uniformă sare în ajutorul celui care, din disperare și mândrie, tocmai se eliberase, cu conștiință nemitarnică, din robia groazei și a fricii. Tânărul încumetat al acelor zile de coșmar trăiește, astăzi, fericit în răsplata curajului de altădată. Îmi arată stigmatul. E un rotund alb, ca o petală de crin. Iată prețul alipirii de bine, șoptește cu zâmbetul sfios al unui copil matur. Fiindcă, n-am spus, interlocutorul meu este preot, de-o viață credincios slujitor al poruncilor lui Dumnezeu.

George Enescu, mărturisindu-și credința

Mircea Gelu Buta

În anul 1945 a apărut o carte singulară în felul ei, intitulată „Lumea de mâine”, conținând 22 de dialoguri cu tot atâtea personalități ale artei, științei și culturii din România de atunci, unele aflate încă în devenire, precum poetul Geo Dumitrescu sau eseistul Ioan D. Gherea. Autorul acestui volum, Ion Biberi, născut în anul 1904, era medic, specializat în psihiatrie, și scriitor de notorietate, care își puse numele pe coperta câtorva romane.

În timpul defunctului regim comunist, „Lumea de mâine” a fost o carte citată adesea ori la care s-a făcut trimitere, dar

care nu a fost reeditată, probabil în mod deliberat. Deși ziua de 6 martie 1945 este considerată astăzi de istorici drept începutul comunizării României, odată cu instalarea Guvernului Petru Groza, libertatea cuvântului și, într-o bună măsură, libertatea presei încă mai constituiau realități, deși cenzura ocupantului începuse să se simtă într-o formă incipientă. Dovadă este că un interlocutor al lui Ion Biberi, fost bursier în Statele Unite și autor a două cărți despre această țară, Petru Comarnescu, face un elogiu frenetic culturii americane și modului de viață american. La rândul său, Petre Pandrea, scriitor și publicist de stânga și cumnat al lui Lucrețiu Pătrășcanu, îi pomenește în termeni elogioși pe Nae Ionescu și Petre Țuțea, dar decreteează: „...nu mai cred în posibilitatea de renaștere a Apusului, nici în etica lui. Decadența vestică e definitivă...”. În mod surprinzător, prințul Anton Bibescu, așadar un aristocrat, se declară politicește a fi om de stânga.

Volumul „Lumea de mâine” este suma unei culegeri de dialoguri-portret, care, invariabil, au ca ultimă întrebare adresată interlocutorului perspectiva sa asupra climatului postbelic internațional și intern. Sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial, datorat alianței dintre două democrații occidentale (SUA și Marea Britanie) și un stat totalitar cu ideologie radicală de stânga (URSS), reprezenta o îndubitabilă răscruce istorică. Chiar dacă trei dintre repondenții lui Biberi consideră că în România economia și societatea se vor îndrepta „spre socialism”, există între ei alții care cred că viitorul va fi dominat de un fericit altoi între libertate și democrație...

Am schițat câteva din motivele evidente care au împiedicat retipărirea volumului „Lumea de mâine” în decursul regimului prăbușit la 22 decembrie 1989. Cartea a cunoscut o a doua ediție, la aproape o jumătate de secol de la prima apariție¹, însă fără să se bucure de ecoul binemeritat. În ce mă privește, „Lumea de mâine” are o componentă aparte, în sensul că autorul încearcă să chestioneze interlocutorii despre credința lor în Dumnezeu. Peremptoriu este cazul lui George Enescu, dialogul purtat cu marele muzician fiind și cel așezat în deschiderea cărții și încheiat cu această mărturisire de credință: „Sunt un om religios, dar ascund faptul. Repudiez ostentația. Credinciosul nu are nevoie de îndemnul rațiunii. Ca și în actul creației, introducerea rațiunii anulează forța pe care o dă credința. În momentul în care credinciosul începe să raționeze, totul s-a sfârșit! Nu-mi teoretizez credința. Nu vreau și nu pot. Crezi, pentru că trebuie să crezi. Trebuie să fii sincer cu tine însuși. Scepticii sunt în realitate victimele unei iluzii. Rictusul permanent, denigrarea sistematică sunt poze care înșală în primul rând pe cel ce le practică. (...) Sunt ortodox și tolerant față de credința altora”².

Într-un alt articol, am căutat să arăt legătura strânsă, organică dintre Constantin Brâncuși și Biserica Ortodoxă a țării sale, amintind că acesta a fost, rând pe rând, clopotar, corist, diacon. Iată că un alt artist român de geniu, George Enescu, cu o indiscutabilă notorietate universală contemporană, își mărturisea cu franchețe, în anul 1945, credința în Dumnezeu și apartenența la Ortodoxie. De altfel, în preambulul unui

¹ ION BIBERI, *Lumea de mâine*, Ediția a doua, cu un cuvânt înainte de Adrian Cioroianu, Editura Curtea Veche, București, 2001 (citatele sunt date după această ediție).

² *Ibidem*, [p. 41-42].

volum de amintiri, apărut sub semnătura reputatului jurnalist francez Bernard Gavoty, maestrul George Enescu mărturisește că însăși nașterea sa a fost un dar divin „...Șapte frați și surori s-au născut înaintea mea. Doi au murit de mici, iar angina difterică i-a răpus și pe ceilalți cinci... Părinții mei, care proveneau fiecare din familie de preoți ortodocși, se rugau cu ardoare și plecau deseori la mănăstiri pentru a-l cere Domnului să le trimită copilul mult dorit. Ruga lor s-a împlinit în anul 1881... Iată-mă de două ori pecetluit, ca om al gliei și ca mistic. Pământul și religia au fost cele două divinități ale copilăriei mele. Le-am rămas credincios tot restul vieții”³.

Aspectul acesta al credinței și al îmbericirii multor personalități românești, ocultat nu numai în cei peste patruzeci de ani de regim politic ateu, poate că ar trebui cercetat sistematic. Pentru că în „Lumea de mâine”, George Enescu nu este singurul mărturisitor al propriei credințe. Iată ce spunea sub acest aspect Tudor Vianu: „Am avut, desigur, o criză religioasă, dar nu în sensul că mi-am pierdut credința, ci printr-o lărgire a elanului religios difuz pe care l-am trăit în copilărie. Nu am fost niciodată ateu sau indiferent în materie religioasă. Am avut înțelegere, emoție, mișcare pentru acest fapt esențial”⁴. În „Lumea de mâine”, au cuvinte frumoase despre credință și religie pictorul Francis Sirato și deja menționatul Petru Comarnescu, fără să fie singurii.

Și ca să întăresc cele afirmate mai sus, reproduc următoarele cuvinte rosite de Alice Voinescu și consemnate de

Ion Biberi în volumul „Lumea de mâine”: „Acolo, la Oxford, am avut mai clară ca niciodată conștiința ortodoxiei mele. E un lucru ciudat. Am putut participa la profunzimea reculegerii religioase a unei imense asistențe de peste 700 de persoane, lorzi, șoferi, oameni simpli. Erau toți scufundați în același extaz. Eram cucerită de fiorul și adâncimea momentului, dar plângeam în mine de dorul Bisericii Ortodoxe. Desigur, în Biserica noastră poate fi dezordine, neglijență, dar e a noastră; Biserica noastră are căldură, deși la slujbă nu întâlnești ordinea și solemnitatea catolică; Biserica noastră vorbește mai mult sufletului nostru. De atunci am devenit ortodoxă practicantă și nu am lipsit de la nici o slujbă...”⁵.

Povestea vieții lui George Enescu începe pe plaiurile Moldovei și se sfârșește în inima Parisului; o cale anevoioasă, străjuită de copaci ce se pierd în zarea îndepărtată, pe care, cum singur mărturisește, nu ar fi putut-o parcurge fără credință: „Cum cred în muzica pe care am iubit-o atât, cred și în Dumnezeu, care m-a creat. După umila mea părere, trebuie să fii cu adevărat naiv ca să declari serios că Dumnezeu nu există. Înșuși

faptul că e invizibil ne face să-L adorăm. Mă înspăimântă însă mulțimea și varietatea căilor pe care le urmează oamenii, pentru a ajunge până la El. Anumite credințe mi se par amare, pline de deznădejde; astfel, Misa lui Ernest Bloch se termină lăsându-ți o impresie de neant, în timp ce liturghia... este plină de iubire și frumusețe. Deoarece tot sunt pe calea mărturisirii gusturilor și credințelor mele, vreau cel puțin să mă spovedesc în totul. Înainte de a termina, voi fi drept cu mine, mărturisind că nu am căutat gloria și deșertăciunile ei. Când suntem copii, părinții noștri ne dăruiesc un cerc. Mai târziu, o femeie ne pune în deget un inel de aur, iar pentru a ne consola că îmbătrânim, prietenii ne oferă o cunună de lauri. Jucării - rotunde toate - ...simple jucării! Eu nu am dorit decât inelul de aur. S-a sfârșit!...”⁶.

risirii gusturilor și credințelor mele, vreau cel puțin să mă spovedesc în totul. Înainte de a termina, voi fi drept cu mine, mărturisind că nu am căutat gloria și deșertăciunile ei. Când suntem copii, părinții noștri ne dăruiesc un cerc. Mai târziu, o femeie ne pune în deget un inel de aur, iar pentru a ne consola că îmbătrânim, prietenii ne oferă o cunună de lauri. Jucării - rotunde toate - ...simple jucării! Eu nu am dorit decât inelul de aur. S-a sfârșit!...”⁶.

³ BERNARD GAVOTY, *Amintirile lui George Enescu*, traducere din limba franceză de Romeo Drăghici și Nicolae Bîlculescu, Ed. Muzicală, București, 1982, pp. 23-24.

⁴ ION BIBERI, *op. cit.*, pp. 111-112.

⁵ *Ibidem*, p. 130.

⁶ BERNARD GAVOTY, *op. cit.*, p. 114.

Punți între generații: Șezătoarea din Postul Crăciunului

Ionita Timiș *

Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr” din Cluj-Napoca, în parteneriat cu Asociația Școlilor Păstrătoare de Tradiții, cu Asociația Meșterilor Populari Clujeni și cu Parohia „Sf. Dumitru cel Nou” Cluj-Napoca, a organizat o activitate de suflet pentru sufletul celor ce ne-au transmis valori perene, care ne caracterizează ca neam păstrător de tradiții. Această activitate a adunat 15 meșteri populari din generația vârstnică și aproximativ 50 de elevi din mai multe școli clujene. Coordonatorul acestui proiect este profesoara Ionita Timiș de la Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr” în colaborare cu meșterul popular Pălăguța Hodor, ambele purtând același sânge nobil de maramureșence. Acțiunea sa dorește să fie o rememorare și practicare a ceea ce a fost odinioară șezătoarea la români, fiind intitulată „Promovarea valorilor tradiționale românești prin Șezătoarea din Postul Crăciunului. Punți între generații.”

Concepută ca o activitate metodică la nivelul orașului, acțiunea s-a desfășurat în Sala culturală a Parohiei Ortodoxe „Sf. Dumitru cel Nou” din Gheorgheni, arătând prin aceasta temelia spiritualității românești, care nu este străină de valorile tradiției, împletindu-se strâns cu arta tradițională și care ne descoperă ca identitate. Avându-l în mijlocul nostru pe pr. Iacob Cismaș, ca de altfel la multe

alte activități, acțiunea a împletit latura spirituală a vieții, reprezentată prin interpretarea colindelor de către toți participanții la șezătoare, cu latura materială, exprimată prin realizarea produselor textile din lână, și nu numai, pe care le-au mănuit cu dibăcie atât elevii, cât și meșterii populari. Activitățile meșteșugărești desfășurate de elevi la această șezătoare au fost următoarele: torsul, țesutul (la trei războaie de țesut), scărmanatul lânii, foșălatul lânii, îndrugatul, cusutul, confecționatul „țevilor” la sucală pentru țesut (activitate realizată de cea mai tânără participantă la șezătoare, Serena Raza în vârstă de 4 ani), depănatul de pe vârtelniță, desfăcutul porumbului, acțiune realizată de feciorii veniți în șezătoare (11 elevi de la Seminarul Teologic au călcat pragul șezătorii, coordonați de pr. prof. Daniel Mocanu). Cele mai multe fete din șezătoare au fost de la Colegiul Național Pedagogic „Gh. Lazăr”. Având în vedere că ele vor fi viitoare învățătoare, se pregătesc de acum să ducă mai departe, prin tinerele vlăstare, tradițiile poporului român. Ni s-au alăturat și grupul de fete de la Colegiul Național „G. Barițiu”, coordonate de doamna prof. Maria Leșe, care a interpretat colinde tradiționale autentice, de o rară frumusețe. Alte școli implicate au fost: Școala „Liviu Rebreanu” cu elevii coordonați de prof. Alina Tomoiagă, Școala „Al. V. Voievod”, Școala de la Chinteni etc.

Obiectivele acestei activități au fost practicarea unor obiceiuri la șezătoare prin interferența activității vârstnicilor cu cea a tinerilor, transmiterea tradițiilor meșteșugărești practicate în cadrul șezătorilor, interpretarea unor colinde tradiționale, realizate atât de generația vârstnică a meșterilor populari, cât și de grupuri de elevi din diverse școli clujene, inițierea tinerei generații în tainele meșteșugurilor artistice tradiționale.

Această manifestare tradițională, autentic românească, deși realizată de elevi din zona urbană, s-a dorit a fi o „scoateră din lada de zestre” a obiceiurilor și tradițiilor poporului român din zona rurală, pentru a nu ne uita rădăcinile. Deși a fost o șezătoare la oraș, mulți elevi sunt prelungiri pe sub pământ ale celor care ne-au transmis un alt mod de a trăi, mult mai liniștit, mai tihnit și mai de dorit.

Obiceiurile și datinile din șezătorile de iarnă

După terminarea muncilor agricole, când lumea satelor intra într-o perioadă de repaus relativ, dar mai ales după Lăsatul Secului de Crăciun (15 noiembrie), începea sezonul șezătorilor. Șezătorile erau întâlniri comunitare cu caracter lucrativ, dar și distractiv, lumea satelor îmbinând în mod plăcut lucrul cu distracția. Erău locul în care se învățau deprinderi practice, dar se derulau și numeroase obiceiuri. În Postul Crăciunului, principala preocupare

casnică era legată de industria textilă, iar torsul cânepii, a inului și a lânii se făcea cu mai multă plăcere, cu mai mult spor și în condiții mult mai bune în cadrul unor întâlniri comunitare.

Șezătorile puteau fi organizate ad-hoc, în zilele lucrătoare, la una sau mai multe case, și erau de mai multe feluri. Ele puteau să aibă un caracter de întraajutorare, când mai multe femei sau tinere participau la torsul cânepii sau a lânii unei gospodine, operația repetându-se, apoi, la casa fiecărei participante, sau puteau să fie întâlniri în cadrul cărora fiecare participantă își torcea propriul material. Șezătorile aveau loc în serile tuturor zilelor lucrătoare, locul de desfășurare fiind anunțat din timp. Gospodina în a cărei casă căreia avea loc întrunirea se pregătea cu băutură și mâncare frugală și anunța flăcăii, în cazul în care aceștia nu se informau singuri de mersul șezătorilor. Casa era dereticată și se pregăteau mai multe lavițe sau scaune necesare torcătoarelor.

Odată cu lăsarea întinerului, femeile pomeau cu furca de tors către casa în care avea loc șezătoarea. În cazul în care șezătoarea avea drept scop întraajutorarea, după sosirea tuturor invitatelor, acestora li se distribuia în mod egal cantitatea pe care o aveau de tors în acea noapte. Când șezătoarea era doar un simplu prilej de întrunire comunitară, fiecare își aducea de acasă ceea ce avea de tors. Șezătorile se organizau nu numai pentru torsul fibrelor textile, ci și pentru scărmanatul lânii, scărmanatul penelor etc. Niciodată în șezători nu se coseau cămăși, această operație făcându-se în mod individual, de către fiecare gospodină sau tânără fată, în casa proprie.

După ce participantele își primeau „porția”, pentru crearea unei atmosfere plăcute, ele erau servite cu un păhărel de țuică îndulcită, de obicei, cu miere de albine. Șezătoarea, odată începută, participantele făceau schimb de informații referitoare la viața cotidiană din sat și comentau

evenimentele cele mai importante petrecute în propria comunitate sau în localitățile învecinate. Apoi se rosteau ghicitori, zicale, proverbe, se cânta, se colinda sau se rosteau balade, nestemate folclorice păstrate până în zilele noastre transmise în modul cel mai lesnicios pe aceasta cale. În cadrul acesta instituționalizat, fetele erau integrate și consacrate în colectivitatea femeilor, începând să-și însușească, cu această ocazie, deprinderi practice și spirituale.

În șezători se dezvăluiau aspectele și înțelesurile rituale ale sărbătorilor populare și se învăța comportamentul individual. În șezătorile ce aveau loc înaintea Crăciunului și a Anului Nou, se învățau și se repetau colindele și urăturile și se discuta în amănunt despre buna pregătire a acestor sărbători. La un moment dat, lucrul înceta, participantele fiind servite cu diferite preparate de către gazda, în funcție de starea sa socială sau de posibilitățile sale materiale. Flăcăii, știind din timp locul de desfășurare al șezătorilor, cutreierau în grupuri însoțite de muzicanți pe la toate casele unde aveau loc astfel de întruniri. De multe ori, ei se organizau de cu seara, repartizându-se pe case, în așa fel încât, către sfârșitul șezătorii, ei să apară cu muzica pentru a înveseli atmosfera.

La intrarea acestora în casă, munca era abandonată. Muzicanții, buni cunoscători ai obiceiurilor locale, își ocupau locurile prestabilite și începeau să interpreteze melodii de joc. Fetele, și chiar femeile erau invitate la joc de către flăcăi, unele dintre fete jucând acum pentru prima dată, iar cele mai tinere dintre ele învățau pașii de joc. Atmosfera creștea în veselie și bună dispoziție. Cu această ocazie jucau chiar și bătrânii din vecini, invitați la șezătoare. Aceștia, pentru a nu-i deranja pe cei tineri, se urcau și dansau pe lavițele late și masive ce înconjurau pereții. Așa a apărut în Bucovina melodia de joc numită „Ca pe laiță” sau „Baba grasă”. Jocul era alternat cu multă dibăcie cu perioadele de pauză, când cei prezenți erau serviți cu mâncare și băutură, și cu cele de lucru, când se spuneau glume și snoave. Șezătorile, desfășurate în toată plenitudinea lor până târziu, prin anii '60, se constituiau într-o adevărată instituție socială și erau o formă de întraajutorare comunitară, dar și loc de petrecere plăcută a timpului în nopțile lungi de iarnă, de derulare a unor obiceiuri și de învățare a deprinderilor de viață și de muncă. Chiar dacă se desfășurau în perioada Postului Crăciunului, aspectul distractiv era tolerat deoarece în cadrul lor erau învățate colindele și urăturile ce urmau să fie rostite în timpul sărbătorilor de iarnă.

Pe lângă partea practică a muncii în comun – munca făcută mai cu spor și roade mai bune, clăcile și șezătorile constituie un cadru ideal de desfășurare a unor bogate și variate manifestări folclorice, un mijloc eficace de conservare a datinilor și tradițiilor

moștenite din străbuni. Producțiile orale și arta populară găsesc în șezători un mediu prielnic pentru păstrarea și conservarea lor, dar și de îmbogățire a comorilor spirituale ale poporului cu noi valențe. (cf. Lenghel Petru Izaru, „Daina mândră prin Bârsana”, Baia-Mare, 1979 și www.creștinortodox.ro).

Festivalul de colinde și tradiții de Crăciun «Episcop Nicolae Ivan»

Alexandra Andereș

Zeci de copii din județele Cluj și Bistrița-Năsăud au încântat inimile clujenilor cu colinde și tradiții de Crăciun, în cadrul celei de-a treia ediții a Festivalului-concurs de colinde și tradiții de Crăciun „Episcop Nicolae Ivan”, desfășurat în data de 14 decembrie 2013, la Cluj-Napoca. Evenimentul a avut loc în sala Auditorium Maximum a Universității Babeș-Bolyai, în prezența ÎPS Andrei, a profesorilor coordonatori ai grupurilor participante, precum și a părinților și membrilor de familie veniți să susțină elevii. În deschidere, inspectorul de religie al județului Cluj, pr. Marian Sidon, moderatorul evenimentului, a prezentat pe scurt obiectivele acestui festival-concurs ajuns la a 3-a ediție.

Pe scenă au urcat 14 cete de colindători din județele Bistrița-Năsăud și Cluj, îmbrăcați în costume tradiționale. Tinerii au prezentat în fața publicului, dar și a juriului de specialitate colinde tradiționale și diferite obiceiuri și tradiții străvechi de Crăciun. Deschiderea reprezentațiilor a fost făcută de un grup de elevi ai Liceului Tehnologic special „Samus” din Cluj-Napoca, care au emoționat publicul prin interpretarea unor colinde de Crăciun în limbaj mimico-gestual. Ei au fost coordonați de profesorul de religie Vasile Gorcea.

La finalul manifestării, ÎPS Mitropolit Andrei i-a felicitat atât pe elevii participanți, cât și pe profesorii coordonatori și le-a vorbit despre importanța păstrării tradițiilor străvechi: „Merită laude și dascălii, tinerii, copiii noștri, care astăzi s-au manifestat frumos aici. Avem nădejde că ei vor crea o lume mai bună, mult mai bună. „Pe durata deliberării câștigătorilor celei de-a treia ediții a festivalului, Corul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca, dirijat de pr. prof. Petru Stanciu, a susținut un recital de colinde tradiționale. După acest moment, a urmat premiarea câștigătorilor. Pe locul I s-au clasat grupul de colindători din Spermezeu și grupul Belciugarilor din Ilva Mare, care au prezentat Jocul Caprei.

ÎPS Andrei i-a binecuvântat pe toți participanții și le-a oferit daruri tuturor. Tot în cadrul acestui moment, ierarhul a premiat și un grup de elevi rromi, olimpici la diferite concursuri și olimpiade naționale și internaționale și pe profesorii acestora.

Festivalul Concurs de Colinde „Episcop Nicolae Ivan” a fost inițiat în urmă cu doi ani, cu binecuvântarea ÎPS Mitropolit Andrei. Prima ediție a fost organizată în 2011, în data de 3 decembrie, cu ocazia împlinirii a 90 de ani de la reactivarea Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Iisus Hristos, Icoana împlinirii umanului!

Arhim. Dumitru Cobzaru

Iașterea Domnului Iisus Hristos la „plinirea vremii” reprezintă reconsiderarea potențialului uman, de a deveni „asemenea lui Dumnezeu”!

Colindul românesc învață că „strămoșii iară, prin Sfânta Fecioară, s-au înnoit”. Ceea ce înseamnă că, datorită ei, există șansa izbăvirii, dar și a înnoirii, a regenerării...!

Această însușire a Maicii Domnului trebuie să devină un deziderat pentru orice creștin adevărat. Responsabilitatea umană trebuie să se răsfrângă asupra întregului Adam. Maica Domnului este rezultatul generațiilor anterioare ei și, în același timp, regenerarea arborelui genealogic și, nu mai puțin „începutul mântuirii noastre”, a generațiilor de după ea, dacă punem la socoteală timpul, deși ea transcende orice dimensiune limitată.

Revenind la potențialul și idealul creștin, orice om botezat în numele Sfintei Treimi trebuie să aibă în vedere împlinirea umanului realizat de Mântuitorul Hristos – Fiul lui Dumnezeu, de Maica Domnului, de Sfinți – și să nu uităm că primii creștini se numeau așa – și, de ce nu, de Monahi, care iau în serios acest deziderat.

Așadar, Praznicele Împărătești care ne stau în față, Nașterea, Tăierea împrejur și Botezul Domnului, ne redescoperă dimensiunea – dacă vreți, „raiul cel închis, (ce) azi iar s-a deschis” –, în care, asemenea protopărinților Adam și Eva, trebuie să viem spre a se împlini în noi voia primordială a lui Dumnezeu în ce-l privește pe om, hotărâtă în comuniunea de iubire a Sfintei și de Viață Făcătoarei Treimi: „să facem pe om după Chipul și Asemănarea Noastră”?

În același timp și în aceeași măsură, să nu-i uităm pe înaintașii noștri care se înnoiesc prin noi, care cu „suschine negrăite”¹ imploră această lucrare; Îl imploră pe Dumnezeu, dar și pe noi, care putem fi șansa regenerării lor.

În același timp și în aceeași măsură, să nu uităm generațiile de după noi, datori fiind să naștem fii ai lui Dumnezeu, devenind astfel „născători de dumnezeu”; să naștem sfinți; să naștem monahi; să naștem oameni adevărați, așa cum și-I dorește Dumnezeu! Să încercăm uimirea Maicii Domnului din stihira și acum... a vecerniei Duminicii Sfinților Părinți după trup ai Domnului: „Izbăvitorule al meu și Dumnezeule, cum Te-ai semănat și ai rodit întru mine, și cum ai odrăslit din mine?”², măcar atunci când ne împărțășim cu Trupul și Sângele Domnului!

În lumina acestor adevăruri eterne, în numele tuturor monahilor și monahiilor din mănăstirile Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, nevoitori în lucrarea mântuirii personale, dar cu responsabilitate pentru generațiile anterioare și cele viitoare, Vă îndemnăm să vă alăturați nouă în rugăciune, în lupta cea duhovnicească, sub aripa Duhului, ca împreună să izbândim, ajungând să cunoaștem și să trăim experiența comuniunii de iubire a Sfintei și de Viață Făcătoarei Treimi, asemenea Fratelui nostru mai mare, născut în Betleemul Iudeii, Care a așezat făptura omenească de-a dreapta Tatălui...! Iar timpul vieții pământești, atât cât ne-a mai rămas de trăit, să-l facem dar de mare preț Domnului Iisus, asemenea magilor de la Răsărit bunăvoire față de semenii noștri și rug aprins de iubire pentru Cel de Sus, a Căruia fie slava în veci. Amin!

¹ Gal. 4, 4.

² *Mineiul pe martie*, Ed. Reîntregirea, Alba Iulia, 2001, p. 187.

³ Fac. 1, 26.

⁴ Rom. 8, 26.

⁵ *Mineiul pe decembrie*, Ed. IBMBOR, București, 1991, pp. 248-249.

În cel care dă cu piatră, dă cu pâine!

Pr. Bogdan Marian

Mântuitorul Hristos, în cunoscuta-I *Predică de pe munte* amintește printre altele: „cereți și vi se va da; căutați și veți afla; bateți și vi se va deschide; că oricine cere, primește; cel ce caută află; și celui ce bate i se va deschide. Cine este oare omul acela dintre voi căruia fiul său îi va cere pâine și el îi va da piatră sau de-i va cere pește, el

îi va da șarpe? Deci, dacă voi, răi fiind, știți să dați daruri bune fiilor voștri, că cât mai mult Tatăl vostru Cel din ceruri va da cele bune celor ce cer de la El!” (Mat. 7, 7-12).

Legat de aceste cuvinte, un proverb arab spune următoarele: „În cel care dă cu piatră în tine, tu dă cu pâine.” Nu știm dacă acesta exista înainte de rostirea minunatelor cuvinte de către Domnul Iisus sau a luat naștere după. Cert este faptul că ambele sintagme sunt îndeobște cunoscute. Dar sunt ele aplicate? Sau mai bine zis, aplicabile? Vom încerca să oferim un răspuns concret în cele ce urmează.

S-a întâmplat la sfârșitul toamnei lui 1990, mai exact în 11 noiembrie. Era o zi de duminică. Dar nu ca ori care alta. Ci una specială: înscăunarea Prea Sfințitului Justinian Chira Maramureșanul ca episcop titular al reînființatei Episcopii a Maramureșului și Sătmarului. În mod firesc, o zi de bucurie, o zi așteptată cu emoție de locuitorii meleagurilor din această parte de țară și nu numai. O zi la care au participat mulți clerici și mireni. ÎPS Andrei, pe atunci Episcop al Alba Iuliei, nu a putut fi prezent în mod fizic, din binecuvântate pricini. Și-ar fi dorit să fie acolo... Dar pentru unii nu a fost o zi de bucurie...

Cei care au fost de față cu acest prilej la Sfânta Liturghie săvârșită în fața Catedralei din Baia Mare de către ÎPS Antonie Plămădeală, Mitropolitul Ardealului, înconjurat de un sobor de ierarhi, preoți și diaconi își aduc aminte cum că, înainte de începutul dumnezeieștii slujbe, s-au produs anumite altercații între frații de același neam. Unii n-au fost lăsați să intre în biserică pentru a se pregăti de săvârșirea Sfintei Liturghii. Până la urmă, se aud cuvintele „Binecuvântată este împărăția Tatălui și a Fiului și a Sfântului Duh, totdeauna acum și pururea și în vecii vecilor...” A început slujba! Dar, se aude ceva... Huiduieli, fluierături? Ce să fie? Chiar și în timpul citirii Sfintei Evanghelii? Într-un final, producătorii de zgomot se liniștesc sau mai bine zis sunt liniștiți de către forțele de ordine și, după „Heruvic”, frumoasa rânduială bisericească își continuă cursul firesc. Astfel, unii au știut să ofere hrană duhovnicească („pâine”), în timp ce alții au aruncat cu „piatră”, având un comportament neadecvat.

După mai bine de 20 de ani, istoria se repetă. În alt oraș, cu alte personaje, dar cam în aceeași împrejurări. Tot la un moment festiv. Și tot între frații aceluiși neam. De această dată n-au mai fost motive religioase, ci de altă natură. Fiecare le numește cum vrea: interese economice, politice, sociale...

Tot o sărbătoare era pe 6 decembrie 2013, de această dată vineri: prăznuirea cunoscutului Sf. Nicolae, dar și inaugurarea Campusului Teologic din Cluj-Napoca. Și de această dată mulți ierarhi, printre care 4 mitropoliți. Printre cei prezenți și prim-ministrul României. Dar și mulți credincioși și oameni cu diferite interese. Nu dorim să acuzăm pe nimeni în ceea ce privește participarea sau nu la anumite evenimente. Important este cum reacționezi la ce se întâmplă acolo!

La acest moment de bucurie pentru unii, s-a produs un lucru mai puțin obișnuit sau mai bine zis neașteptat, pentru a nu folosi cuvântul surprinzător. De această dată, după săvârșirea Sfintei Liturghii în capela Facultății de Teologie, se iese în fața clădirii pentru a fi inaugurată în mod oficial. Lume multă, îmbulzeală... Și aici fluierături, huiduieli... Din nou... Și, spre surprinderea celor ce au văzut, asupra ÎPS Andrei, de această dată Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sătmarului, se aruncă cu un pumn de bani (monede de 0,10 lei)!!! Să fi fost cel vizat? Nu credem. Și de această dată, forțele de ordine îi calmează pe cei care au conturbat bunul mers al sărbătorii.

Arhiepiscopul nu schițează nici cel mai mic gest de nemulțumire sau de revoltă. Își păstrează calmul și continuă cele trebuincioase. Nu știe cine a săvârșit aceasta. Nu caută făptuitorul să-l dojenească. Este important? Nu se uită în stânga, în dreapta, înapoi. *Numai înainte!* Cum îi stă bine unui om al lui Dumnezeu! Hristos spune la un moment dat: „Nici unul care pune mâna pe plug și se uită îndărăt nu este potrivit pentru împărăția lui Dumnezeu.” (Lc. 9, 62)

Vlădica Andrei oferă „pâine”, adică căldura calmului și a cumpătării celui care a aruncat cu „piatră”, arătând încă o dată, dacă mai era nevoie, că cele duhovnicești sunt superioare celor materiale. Un adevărat exemplu pentru cei care sunt pe calea spre Împărăția lui Dumnezeu!

Înalt Prea Sfinția Voastră, dacă ajungeți în Rai, puneți o vorbă bună pentru noi păcătoșii! Să ne trăiți întru mulți ani!

Mircea Păcurariu, O viață închinată Bisericii și Neamului. Sfântul Ierarh Andrei Șaguna, Mitropolitul Transilvaniei, Editura Andreiana, Sibiu, 2012, 508 p.

tât autorul, cât și subiectul acestei prezentări sunt arhicunoscuți în mediul bisericesc, cultural și academic românesc. Cel dintâi, pă-

rintele academician Mircea Păcurariu, a marcat în mod decisiv generațiile de teologi și cercetători ai istoriei ecleziastice românești din ultimele decenii prin inegalabila sa sinteză dedicată istoriei Bisericii Ortodoxe Române, publicată în trei volume și reeditată în trei ediții revizuite și completate. Ajuns la o venerabilă vârstă a senectuții, părintele Păcurariu a revenit asupra unui subiect pe care l-a mai abordat pe parcursul carierei sale academice, oferind publicului interesat de trecutul Ortodoxiei ardeleni o amplă monografie despre cel mai faimos ierarh al românilor transilvăneni: Sfântul mitropolit Andrei Șaguna. Gândul întocmirii acestei lucrări, mărturiseste autorul, a odrăslit cu mulți ani în urmă, însă evenimentele canonizării mitropolitului au dus la materializarea acestuia și la publicarea cărții, considerată de părintele magistru „o ofrandă, o cinstită a memoriei” șaguniene și, astfel, o împlinire a unei datorii de conștiință pe care a simțit-o a-i reveni datorită calității sale didactice.

Efortul octogenarului profesor trebuie salutat deoarece apariția unei noi lucrări despre mitropolitul Șaguna era imperios necesară, având în vedere că ultima contribuție autohtonă de anvergură despre marele arhieru i se datorează lui Ioan Lupaș și datează de la începutul perioadei interbelice, lucrările istoricului american Keith Hitchins și ale teologului german Johann Schneider, traduse și publicate în românește în 1995 și în 2008, au abordat personalitatea lui Șaguna din perspectiva activității sale național-politice, respectiv a gândirii și acțiunii sale ecleziologice. Or, pe lângă valoarea istoriografică intrinsecă, conferită de efortul remarcabil de sintetizare a impresionantei bibliografii șaguniene existente în momentul de față și respectiv reușita portretizării vieții, activității, operei și moștenirii sfântului ierarh Andrei Șaguna, monografia de față este o lucrare care se deschide unui cerc cât mai larg de cititori: clerici și mireni, oameni de rând, tineri studioși, intelectuali, cercetători și profesori consacrați din spectrul științelor umane și nu numai, depășind astfel cercul restrâns al istoricilor de profesie.

Din punct de vedere tematic, volumul prezintă următoarea structură: mitropolitul Andrei Șaguna în istoriografie; viața acestuia până în anul 1846; perioada vicariatului șagunian; activitatea național-politică a lui Andrei Șaguna; reînființarea Mitropoliei Ardealului; organizarea bisericească șaguniană; Andrei Șaguna, îndrumător al culturii românești; Șaguna ca ierarh și păstor de suflete; legăturile arhierului Andrei cu ierarhi și patrioți din Țara Românească și Moldova; ultimii ani ai vieții mitropolitului; o serie de concluzii; un tabel cronologic; aprecieri ale unor personalități culturale, ecleziastice și politice despre mitropolit; un rezumat în limba engleză; un indice de persoane, locuri și lucrări; o serie întregă de ilustrații, fotografii și portrete reprezentându-i pe Șaguna, pe colaboratorii și apropiații săi, obiecte și copertile principalelor sale opere bibliofile, o serie de biserici construite în perioada păstoririi sale și imagini de la canonizarea sa, tablouri care întregesc și completează în chip frumos volumul, oferindu-i lectorului contemporan o retrospectivă iconografică în viața și epoca șaguniană. Apărută într-o elegantă ediție grafică la editura Andreiana din Sibiu, monografia șaguniană a părintelui Mircea Păcurariu repune în fața ochilor noștri personalitatea complexă și luminoasă a celui pe care Lucian Blaga l-a caracterizat atât de frumos și metaforic drept „întruparea duminecii printre noi”.

Mircea Gheorghe Abrudan

Pelerinaj în Țara Sfântă – ISRAEL

(20-26 Februarie 2014)

Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului, prin Centrul de pelerinaje „Renașterea”, organizează în perioada 20-26 FEBRUARIE 2014, un Pelerinaj în Israel. Pelerinajele își propun să refacă geografia locului în care a predicat și învățat Mântuitorul Hristos, ca un drum inițiativ pentru fiecare creștin, care se angajează în descoperirea rădăcinilor profunde ale credinței.

Prețul întregului pachet se ridică la valoarea de 670 Euro.

Prețul include:

Bilete de avion București – Tel-Aviv și Tel-Aviv – București;
Taxe de aeroport; Asistență în aeroport la sosire și plecare;
Primire și transfer de la și la aeroport la sosire și plecare în Israel; 6 nopți cazare la hotel de 4* în Tiberias (2 nopți), Bethlehem (4 nopți) – categoria hotelurilor este cea oficială pentru Israel și Palestina 7 zile demi-pensiune (mic dejun și cină bufet suedez); Taxa de intrare la obiectivele religioase și turistice din program (Capernaum, Ierihon, Betlehem, Grădina Ghețimani și taxi pentru Muntele Tabor și la Sfântul Sava); Autocar 3* pentru transport în Israel pe toată durata programului; Ghid evreu de naționalitate română în Israel; Preot însoțitor pentru grup: Pr. Martiș Ciprian Ovidiu – Cluj-Napoca

Prețul nu include:

Tips-uri (30 €) – (se achită în Israel); Asigurarea medicală de sănătate: 35 lei indiferent de vârstă; Transportul Cluj – București – Aeroport Henri Coandă (aproximativ 200 lei/persoană dus întors)

Acte necesare: Pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării din țară.

Calendarul Pelerinajului:

Ziua I: Plecare din Cluj-Napoca cu autocarul la ora 23.50 în data de 19 februarie 2014 din fața Mitropoliei (Catedrala Ortodoxă) și întâlnire în București (obligatoriu) la ora 8.45 (20 februarie 2014). Decolare la ora 12.00 și sosire pe Aeroportul Ben Gurion, lângă Tel Aviv la ora 14.35. Deplasare pe coasta Mediteranei la Haifa, splendid oraș-port la Mediterană, al treilea oraș ca mărime din Israel, aflat într-un mare golf la poalele Muntelui Carmel. Vizitarea Mănăstirii Stela Maris (Steaua Mării), cu altarul deasupra peșterii Sfântului Prooroc Ilie Tezvitianul și apoi vom privi Templul Cultului Bahai, cu grădinile pe terase suspendate – sit Patrimoniu UNESCO, superioare grădinilor de la Versailles. Părăsim Haifa și ne îndreptăm spre Tiberias. Cazare și cină Hotel 4* în Tiberias.

Ziua II: Mic dejun. Deplasare la Cana – vizitarea bisericii ortodoxe-grecești unde a avut loc prima minune din Galileea: transformarea apei în vin. Nazaret, vizitarea Bisericii catolice Buna Vestire, cea mai mare construcție de cult din Orientul Apropiat și a bisericii ortodoxe Sf. Gavriil cu izvorul Mariei. Continuăm cu Muntele Tabor. Vizitarea bisericii ortodoxe ridicate pe locul unde s-a petrecut Schimbarea la Față a Domnului Hristos. Deplasare la Muntele Fericirilor, vizitarea bisericii Tabgha unde Iisus a săvârșit minunea înmulțirii pâinilor și a peștilor. Capernaum, oraș denumit și „Cetea Domnului”, (vizitarea vestitului loc unde Iisus a predicat, casa Sf. Petru).

Opțional și în funcție de timp, vizită la Caprice-fabrica de aur și diamante. Cazare și cină Hotel 4* în Tiberias.

Ziua III: Mic dejun. Deplasare la Bethleem. Vizitarea bisericii ortodoxe și a peșterii unde S-a născut Domnul Hristos, apoi a bisericii romano-catolice Sf. Ecaterina și Grota Laptelui. Continuarea drumului în deșert cu microbuze arabe până la Mănăstirea Sf. Sava și Mănăstirea Sf. Teodosie, Zidul Plângerii. Vizită la Biserica ortodoxă românească din Ierusalim. Cină și cazare în Bethlehem la Hotel 4*

Ziua IV: Mic dejun. Începem pelerinajul urcând pe Muntele Măslinilor, pentru a vedea de sus panorama Ierusalimului și a Sfintei Cetăți. Vizitarea Mănăstirii ruse Eleon, a Bisericii Pater Noster (Tatăl nostru), a Bisericii Dominus Flevit (Domnul a plâns), Biserica ortodoxă rusească Sf. Maria Magdalena, cu închinare la moaștele Sfintei Ecaterina, ducesa Rusiei, și a Sfintei Varvara de Smolensk, Grădina Ghețimani cu Biserica Națiunilor, Biserica Mormântului Maicii Domnului și Peștera Ghețimani. Vom intra în Cetatea Sfântă prin Poarta Sf. Ștefan. Parcurgem pe jos Via Dolorosa (DRUMUL CRUCII) cu cele 14 locuri în care s-a oprit Domnul până la Sfântul Mormânt. Urcare pe Golgota, închinare la Piatra Ungerii, intrare și închinare în MORMÂNTUL DOMNULUI HRISTOS, vizitarea tuturor paracliselor sfinte de lângă Sfântul Mormânt. Cină și cazare Bethlehem Hotel 4*

Ziua V: Mic dejun. Vizită pe Muntele Sionului, la Biserica Adormirii Maicii Domnului, Foișorul – Cina cea de taină, Mormântul marelui rege David. Vizită la mănăstirea ortodoxă SFÂN-TA CRUCE (unde a crescut copacul din care s-a realizat Crucea Răstignirii Domnului Hristos). Continuăm drumul la Hozeva și vizităm Mănăstirea cu moaștele Sf. Ioan Iacob Românul de la

Neamț. Cină și cazare Bethlehem Hotel 4*.

Ziua VI: Mic dejun. Deplasare la Ierihon. Intrăm în orașul Ierihon, apoi urmează vizită la biserica ortodoxă-grecescă unde vom vedea ductul lui Zahau, Biserica și căminul românesc de la Ierihon și privire asupra Mănăstirii de pe Muntele Quarantanei. Coborâm la Râul Iordan, unde vom fi botezați simbolic cu apă din Iordan de către preotul grupului, vizităm Mănăstirea Sf. Gherasim de la Iordan. Treceam pe la Qumran (vechiul centru al Esenienilor), cu o scurtă oprire la magazinul de produse cosmetice de la Marea Moartă. Programul zilei se încheie cu intrare gratuită la ștrandul Chibutzului Kalia și baie în apa sărată a Mării Moarte dacă apa mării este la o temperatură potrivită pentru baie. Cină și cazare Bethlehem Hotel 4*.

Ziua VII: Mic dejun. Vizită la Ein Karem – patria Sf. Ioan Botezătorul – cel mai mare om născut de o femeie, vizitarea bisericii Sf. Ioan și a Fântânii Fecioarei Maria. Deplasare la Lida, unde se află biserica și mormântul Sf. Mucenic Gheorghe. Continuăm drumul cu o deplasare la Tel Aviv (cu oprire la principalele obiective turistice), vizită în Iope la biserica ortodoxă Sf. Mihail. Deplasare spre aeroportul Ben Gurion, decolare de la Tel Aviv ora 17.40, aterizare București ora 20.35.

Pelerinaj la Sfântul Munte Athos

(14-21 martie / 15-22 septembrie 2014)

14 martie: Cluj-Napoca (10,00) – București – Giurgiu – Ruse;
15 martie: Sofia – Seres – Thesalonik (Biserica Sf. Dimitrie – Izvorătorul de Mir, Arcul lui Galerius, Tumul Alb Venețian, Biserica Sf. Grigore Palama, Biserica Sf. Sofia, Bazarul) – Ouranopolis – cazare;

16 – 19 martie: Vizită la Mănăstirile de pe Sfântul Munte Athos (Vatopedi, Grigoriu, Prodromu, Dionisiu, Schitul Lacu, Schitul Sf. Andrei, Sf. Pavel, Ivron, Caracalu, Filoteu, Stavronichia, Pantocrator, Schitul Sf. Ilie, Cutlumus, Chilia Pr. Paisie Aghioritul);

20 martie: Ieșirea din Sfântul Munte Athos (Dafni) – Thesalonik;

21 martie: Sosirea la Cluj-Napoca;

Preț: ... Euro*

Prețul include:

- Transport cu microbuz clasificat 3*
- 1 cazare la hotel 3*, demipensiune
- 3 cazări la mănăstirile din Sf Munte Atos Ghidaj și asistență religioasă

Prețul nu include:

- Intrarea la obiective turistice
- Viza de intrare în Sfântul Munte (Diamonitirionul – 25 EURO)
- Taxa de vapor pe ruta Ouranopoulis – Dafni – Ouranopoulis (15 EURO)
- transportul prin Sfântul Munte (aprox 60 EURO)

Pelerinaj la ISTANBUL, fosta capitală a Imperiului Bizantin

(17-22 martie 2014)

Ziua I: Plecarea de la Cluj-Napoca (ora 10.00) pe următorul traseu: Alba Iulia – Giurgiu – Sviленgrad – Edirne – Istanbul.

Ziua II: Pelerinajul nostru începe cu vizitarea celor mai reprezentative obiective din Istanbul: Biserica Sf. Sofia, Biserica Cisterne, Moscheea Albastră, Hipodrom, Coloana Million, Coloana Serpente, Fântâna Germană, Mănăstirea Cora (cazare și cină).

Ziua III: A treia zi continuăm vizitarea fostei capitale a Imperiului Bizantin cu biserica românească Sf. Paraschiva (ctitorie Constantin Brâncoveanu), zona imperială Vlaherne: Biserica Vlaherne, Palatul Vlaherne, Palatul lui Constantin Profirogenetul. După amiază, vom vizita Palatul Topkapi (Biserica Sf. Irene, Piața Yoli Kosku – locul martiriului Sf. Constantin Brâncoveanu). Seara, opțional, deplasare cu vaporul pe Bosfor. (cazare și cină).

Ziua IV: Continuăm pelerinajul nostru vizitând Patriarhia Ecumenică, Mănăstirea Pantocrator, Apeductul lui Valens, Biserica Izvorul Tămăduirii, Poarta de Aur; după amiază – Marele Bazar (cazare și cină).

Ziua V: Dimineața. (10:00) – îmbarcare în autocar și plecare spre Cluj-Napoca.

Preț: ... Euro*

Servicii incluse în preț:

- Transportul cu autocarul clasificat 3*
- 3 nopți cazare la hotel de 3*
- mic dejun și cină incluse;
- ghid și asistență religioasă

Nu sunt incluse în preț:

- taxele de intrare la obiectivele turistice și religioase
- Aproximativ 70 Euro
- programele opționale;
- asigurarea medicală 35 de lei indiferent de vârstă
- Pașaport valabil încă 6 luni de la data plecării din țară.

Înscrieri, detalii și informații suplimentare puteți obține la sediul Centrului de Pelerinaje Renașterea, din Piața Avram Iancu nr. 2., la Dl. Cristian Moldovan. Tel: 0723-583822; 0264-431020; e-mail: pelerinaje@mitropolia-clujului.ro sau moldovandumitru@yahoo.com.

**PS EPISCOPUL
VASILE SOMESANUL**

Sfânta Liturghie în Capela Școlii "Christiana" ce poartă bramal „Sfântul Vasile cel Mare”, situată pe Aleea Moldoveanu nr 3, 30 decembrie, 2013.

Decembrie 2013

1 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica parohiei „Sfântul Lazăr” Pomot, Prot. Cluj 2, cu participarea cenculului literar-patriotic „Lumină Lină” din Sibiu. Oficiază Slujba Vecerniei în biserica „Adormirea Maicii Domnului” din Cluj-Napoca, Mănăstur.

4 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie în Paraclisul „Sfântul Ierarh Nectarie” de la CIP „Sfântul Nectarie” Cluj-Napoca și inaugurează activitatea Centrului de zi din acest așezământ.

5 decembrie: La Casa de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca participă la festivitatea organizată de Casa de Cultură a Municipiului Cluj-Napoca pentru omagiile distinsului pediatru Prof. Univ. Dr. Nicolae Miu.

6 decembrie: În sobor de ierarhi slujește Sfânta Liturghie și participă la festivitățile organizate cu ocazia sfințirii noului sediu al Facultății de Teologie în „Nicolae Ivan” din Cluj-Napoca.

7 decembrie: Oficiază Slujba Vecerniei în biserica „Schimbarea la Față” din Cluj-Napoca.

8 decembrie: Oficiază Sfânta Liturghie în biserica „Sfântul Ierarh Nectarie” din Năsăud. Slujește vecernia și participă la Festivalul de Colinde românești în biserica din Chiuiești, prot. Dej.

10 decembrie: Participă la Concertul Caritativ al Maestrului Bogdan Ota, susținut în sala Auditorium Maximum din Cluj-Napoca în beneficiul Centrului de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca.

13 decembrie: Oficiază Sfântul Maslu în biserica Mănăstirii „Sfânta Treime” de la Sopor de Câmpie, Prot. Turda.

14 decembrie: La Cimitirul Central, în sobor de preoți, oficiază slujba înmormântării artistei clujene Maia Kaufmann. Oficiază slujba vecerniei în biserica „Schimbarea la Față” din Cluj-Napoca.

15 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica din parohia Feleacu, Prot. Cluj I. Oficiază Sfântul Maslu în biserica parohiei Măguri-Răcătău și participă la Concertul de Colinde ale elevilor Școlii din Mărgău și al Grupului „Maria”. În Catedrala Mitropolitană participă la slujba vecerniei și ține o meditație.

16 decembrie: În sala Auditorium Maximum din Cluj-Napoca, participă la Concertul de Colinde.

18 decembrie: Rugăciune și meditație în paraclisul „Sfântul Nectarie” de la CIP „Sfântul Nectarie” din Cluj-Napoca. Oficiază Sfântul Maslu în Paraclisul „Sfântul Ierarh Pahomie” de la Piatra Fântânele, Prot. Bistrița.

19 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie la Piatra Fântânele și participă la serbarea Crăciunului a elevilor școlii din localitate.

20 decembrie: Oficiază Sfânta Liturghie în Paraclisul „Sfântul Ierarh Pahomie” de la Piatra Fântânele, Prot. Bistrița.

21 decembrie: Oficiază Vecernia în biserica „Schimbarea la Față” din Cluj-Napoca.

22 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica „Tutor Sfinților” din Cluj-Napoca, Mănăstur.

24 decembrie: Oficiază slujba Vecerniei în biserica „Pogorârea Sfântului Duh” din Cluj-Napoca, Prot. Cluj II, și participă la programul de Crăciun susținut de copiii din parohie.

25 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica „Schimbarea la Față” din Cluj-Napoca. oficiază Vecernia în biserica „Înălțarea Sfintei Cruci” din cartierul Plopilor, Cluj-Napoca.

26 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie și binecuvântarea subsolului bisericii din Făget, prot. Cluj II.

27 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica „Sfântul Apostol Andrei și Sfinții Brâncoveni” din Beclean. Oficiază slujba Vecerniei în biserica „Sfinții Arhangheli” din Ciceu Giurgești și ia parte la programul de Crăciun susținut de elevii Școlii din localitate.

28 decembrie: Oficiază Vecernia în biserica „Schimbarea la Față”.

29 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie în biserica din Sălicea, Prot. Cluj I.

30 decembrie: Slujește Sfânta Liturghie în Paraclisul „Sfântul Vasile” de la Centrul Misionar Social „Sfântul Vasile cel Mare” din Cluj-Napoca.

31 decembrie: Slujește Vecernia în biserica „Schimbarea la Față”. Oficiază slujba la trecerea dintre ani în biserica „Pogorârea Sfântului Duh”, cart. Zorilor.

Părintele Profesor Gheorghe Șoima

– Un apostol al cântecului religios și popular –

„Muzica este un grai al sufletului. Ea stărnește în noi nu instinctele, ci gândurile cele mai profunde”
(Ludwig van Beethoven)

*La noi la români întâi se aude cântecul.
Și apoi răsare soarele.*
(Nicolae Iorga)

Pr. Eugen Goia

Există în tradiția bisericească practica popasurilor culturale, religioase și artistice, în care sunt aduse în memoria prezentului viața și realizările unor personalități a căror contribuție la îmbogățirea patrimoniului cultural, artistic și religios, este de necontestat.

Printre aceste personalități se numără părintele profesor Gheorghe Șoima, care a lăsat în urma sa nu numai lucrări de o inegalabilă valoare muzicală, dar și discipoli credincioși, care au încercat să se apropie de urmele pașilor săi.

Evocarea profesorilor noștri dragi, destinați de Dumnezeu să fie „creatori de oameni” ne umple sufletul și inima de bucurie, îmi trezește sentimente de mândrie. Ori de câte ori îmi amintesc de părintele prof. Gheorghe Șoima, de anii de studenție de la Institutul Teologic din Sibiu, îmi răsăr înaintea ochilor chipurile venerabile ale profesorilor noștri, oameni de cultură și de inimă. Ei au fost modelele noastre de viață. Sufletul nostru, în intimitatea lui, îi păstrează neîntinși. Icoana lor este ceva sfânt pentru noi.

Dintr-un colț al inimii, o șoaptă de rugăciune și o lacrimă de recunoștință se îndreaptă pentru fiecare profesor în parte. Modest, cinstiți, corecți, cu suflet mare. dascăli de vocație cu o cultură enciclopedică au fost profesorii noștri. I-am iubit. I-am stimat. Am încercat, acolo unde Dumnezeu ne-a rânduit, să ne îndeplinim misiunea încredințată și să le urmăm exemplul.

Cu stimă și recunoștință, cu modeste și slabe cuvinte dorim să-l aducem în actualitate pe părintele prof. Gheorghe Șoima. S-a născut în orașul Sibiu la 13 februarie 1911, într-o familie de muncitori. Termină liceul Gheorghe Lazăr din Sibiu, Academia Teologică Andreiană și Conservatorul de muzică din București.

În anul 1941 este numit profesor la Academia Teologică din Sibiu. Aici va realiza cea mai lungă, mai stabilă și fertilă activitate de profesor, unde timp de 35 de ani va pregăti tot atâtea generații de studenți, viitori preoți.

Părintele prof. Gheorghe Șoima a fost un om de-o mare bo-

găție lăuntrică și de o rară finețe și sensibilitate sufletească. Aceasta am simțit-o tot timpul studenției noastre. El i-a iubit pe studenți și se simțea bine în mijlocul lor. Lucra cu studenții cu multă răbdare și înțelegere, dar nu tolera indiferența și indisciplina, care în muzică sunt extrem de dăunătoare.

Modul deschis în care se prezenta uneori la cursuri, cerind iertare pentru faptul că din pricină binecuvântate n-a reușit să se pregătească cum ar fi dorit pentru cursul pe care-l avea, a lăsat o dăruie luminoasă în sufletele studenților teologi pe care i-a avut. O notă constantă a părintelui prof. Gheorghe Șoima a fost aceea de a se adresa studenților în orice împrejurare cu apelativul „Domnule student”. Îți impunea respect. Întreaga viață i-a fost o lecție de omenie împărtășită studenților. Aprecia modestia, cinstea și punctualitatea. Studenții l-au iubit. Îi datorează inițierea lor în tainele muzicii, a educației lor în spiritul omeniei, hărniciei și al cinstei.

De asemenea, la orele sale, profesorul Șoima insista foarte mult asupra recitalului liturgic, subliniind permanent că: „Este bine și necesar ca preotul să aibă și voce, dar că el nu este un artist de operă, ci rugător și îndemnător la rugăciune. Preotul, ca și diaconul, sunt purtători de cuvânt ai obștei creștine care, împreună, se roagă, obște care nu se regăsește în modul teatralizat de slujire al unor clerici. Dacă ai voce, s-o încălzești, să vibreze, căci vibrând tu, ca și slujitor, vei face și pe cei care te ascultă să vibreze.”

O altă latură importantă a activității sale a fost aceea de dirijor. Printre corurile care i-au simțit puterea dirijorală se numără corurile: Reuniunii meseriașilor din Sibiu, Flamura roșie, Intreprinderea Poligrafică, Învățămant și corurile din Rășinari, Săliște, Alămor ș.a.

Cea mai lungă activitate de dirijor a avut-o la corul Catedralei Mitropolitane din Sibiu, unde a continuat să activeze până în ultima zi, când a ținut și ultima repetiție. Aceasta s-a întâmplat la 26 noiembrie 1985. A iubit mult corul Catedralei Mitropolitane din Sibiu și i s-a dedicat cu toată ființa lui.

Din lucrările sale amintim doar: *Despre rugăciune*, Sibiu 1942, *Funcțiunile muzicii liturgice 1945*; *Muzica element de înfrățire a popoarelor*, Sibiu 1947, *Folclorul muzical religios*, Sibiu 1950, *Scrieri de teologie și muzicologie*, Sibiu 1985, și alte articole apărute în Revista Teologică, Mitropolia Ardealului, Telegraful Român, Îndrumătorul bisericesc, toate la Sibiu.

Din compozițiile sale, de o paletă variată, compoziții corale, religioase, colinde, simfonii, amintim: Liturghia în „La major”, Podoaba casei tale, În biserica mării Tale, Rugăciune pe versuri de Mihai Eminescu, Fluierul cel păstoresc, Odă în memoria lui Gheorghe Lazăr, Tatăl Nostru, Cuvine-se cu adevărat, Rugăciunea Sfântului Efreem Siru.

A compus și cântece laice: *În munții Cibinului* și alte lucrări, în care sufletul bogat se revarsă în acorduri și imagini de-o rară frumusețe artistică.

Părintele prof. Gheorghe Șoima a fost preot, compozitor, dirijor și un eminent profesor, un apostol al cântecului românesc care a sădit în studenții săi dragostea pentru cântecul religios și popular. A compus mult, a compus frumos și curat pe texte religioase și laice. Aparține generației muzicienilor Gheorghe Dima, Ion Vidu, Iacob Mureșanu, care au militat pentru dezvoltarea culturii muzicale în Ardeal.

Părintele prof. Gheorghe Șoima a fost o mare personalitate muzicală completă, care a făcut cinste Bisericii și Școlii noastre teologice și poporului român din care se trage.

Și-a zidit, prin muncă, un monument nepieritor în sufletul studenților teologi, în sufletul celor ce s-au bucurat de realizările sale muzicale.

A fost un om bun, bun de tot... Poate mai ales datorită acestei bunătăți părintești, în sufletul multor studenți se reaprinde dragostea noastră recunoscătoare.

Acesta a fost părintele prof. Gheorghe Șoima: „un om de care s-au bucurat oamenii”.

Spre folosul nostru sufletesc, în semn de recunoștință, să-i cântăm cântările, curatele și frumoasele sale cântări bisericești și laice. El va rămâne pildă vie și de ceea ce a însemnat chezașia unui prestigiu demn de noblețea idealurilor sale de frumos și adevăr, pe care le-a cultivat întotdeauna.

Părintele prof. Gheorghe Șoima și-a înscrustat numele, cu cinste și smerenie în pantheonul veșniciei cântecului pământului românesc.

Sufletul său bun se află în Împărăția lui Dumnezeu, în ceata celor care l-au lădat pe Dumnezeu prin cântare și rugăciune.

ÎPS ARHIEPISCOPUL ȘI MITROPOLITUL ANDREI

Decembrie 2013

În fiecare luni, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare miercuri și vineri, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru studenții din anii III și IV de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

În fiecare miercuri, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde hertzienă”, pentru postul de radio „Re-nașterea”.

În fiecare miercuri și vineri, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

În fiecare sâmbătă, între orele 8.00 și 10.00, predă cursul de Spiritualitate pentru masteranzii Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

1 Decembrie (Ziua Națională a României): Săvârșește Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește diacon pe tânărul Vlad-Valentin Marc. Cu prilejul Zilei Naționale a României, în prezența autorităților locale și județene, militare și civile, slujește slujba Te-Deum. Rostește un cuvânt duhovnicesc. În Piața Avram Iancu, participă la manifestările dedicate Zilei Naționale. La Muzeul Etnografic, participă la dezvelirea plăcii comemorative dedicată Procesului Memorandiștilor. Rostește o rugăciune de binecuvântare. În sala de festivități a Muzeului Etnografic, participă la spectacolul „Vin Lăturenii din Monor” și la lansarea cărții „Lăturenii din Monor”. Rostește un cuvânt de binecuvântare. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, rostește o cateheză și participă la concertul de colinde al Corului Armonia din Baia-Mare.

2 decembrie: În Palatul Patriarhal din București, participă la manifestările dedicate comemorării Părintelui Arhimandrit Ilie Cleopa. Rostește un cuvânt evocator.

3 decembrie: Prezidează comisia de evaluare a candidaților pentru ocuparea postului de preot paroh la parohiile Vermeș (prot. Beclean) și Cătina (prot. Gherla). Prezidează ședința pentru organizarea festivității de inaugurare a Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. La Templul Memorial al Deportărilor, participă la festivitatea de Hanuka – 5774, organizată de Comunitatea Evreilor din Cluj-Napoca.

4 decembrie: În biserica din Vișoara, protopopiatul Bistrița, oficiază slujba de înmormântare a părintelui Viorel Alexandru Stanciu. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Iustin Tira, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Acatistul Mântuitorului și rostește un cuvânt de învățătură.

5 decembrie: Împreună cu domnul Gheorghe Vușcan, Prefectul Județului Cluj, face o vizită pe șantierul Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. Primește la reședință pe ÎPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, ÎPS Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, ÎPS Irineu, Mitropolitul Olteniei și pe PS Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului.

6 decembrie (Sfântul Ierarh Nicolae): În sobor de arhieriei, din care au făcut parte ÎPS Teofan, Mitropolitul Moldovei și Bucovinei, ÎPS Laurențiu, Mitropolitul Ardealului, ÎPS Irineu, Mitropolitul Olteniei, PS Petroniu, Episcopul Sălajului, PS Vasile Someșanul, Episcop Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și PS Iustin Sigheteanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, oficiază slujba de sfințire a paraclisului „Sf. Ierarh Nicolae” din incinta Campusului Teologic „Nicolae Ivan”. Acordă domnului Victor Ponta, Primul Ministru al României, distincția „Crucea Transilvană”. Fiind prezent la sărbătoare, ca delegat al Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, părintele vicar, Ionuț-Gabriel Corduneanu, acordă din partea Preafericitului Sale, „Diploma de onoare” și medalia „Sfântul Apostol Andrei”, Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei, „Diploma de onoare” și medalia „Sfinții Împărați Constantin și Elena”, Facultății de Teologie din Cluj-Napoca și Ordinul „Sfântul Ștefan cel Mare”, domnului economist Sorin Călea, directorul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Prezidează festivitatea de inaugurare a noului sediu al Facultății de Teologie din Cluj-Napoca. Rostește o alocuțiune. În Aula Facultății de Teologie, participă la spectacolul de colinde susținut de Ansamblul „Icoane” și maestrul Ioan Bocșa și de corul „Psalmodia Transilvanica”.

7 decembrie: Primește la reședință pe Cardinalul Kuth Koch și pe PS Florentin, Episcopul greco-catolic de Cluj-Gherla. Vizitează Catedrala Mitropolitană și Muzeul Eparhial.

Asistă la Vecernie și slujește la Litie în Catedrala Mitropolitană.

8 decembrie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica „Sfântul Nicolae” din Prundu Bârgăului (parohi: Pr. Vasile Turc și Pr. Ioan Jauca). Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește preot pe diaconul Vlad Valentin Marc, pe seama nou înființatei mănăstiri de la Pădurenii (prot. Turda) și diacon pe tânărul Gheorghe Aurelian Ilovan. Este însoțit de domnul profesor Adrian Lemeni, de PC Pr. Gavriil Vârva, consilierul economic al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de PC Pr. Liviu Vidican Mancu, directorul Seminarului Teologic din Cluj-Napoca. Oficiază slujba de binecuvântare a noului sediu al Centrului Catehetic „Sfântul Ioan Rusul” din Prundu Bârgăului. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, rostește o cateheză și asistă la concertul de colinde al Corului Seminarului Teologic din Cluj-Napoca.

9 decembrie: În Aula „Nicolae Ivan” participă la examenul de grad a unui număr de 10 preoți din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. În biserica „Adormirea Maicii Domnului” din cartierul clujean Mănăstur (paroh: Pr. Dan Hognogi), participă la festivalul anual de colinde susținut de elevii școlilor de pe raza parohiei. Rostește o rugăciune și un cuvânt de binecuvântare.

10 decembrie: Vizitează pe elevii Gimnaziului Ortodox. Este însoțit de PCuv. Arhim. Samuel Cristea, duhovnicul Seminarului Teologic din Cluj-Napoca. În holul Bibliotecii Academiei Române, filiala Cluj-Napoca, participă la vernisajul expoziției „550 de ani de text biblic în tipografiile Europene”. Rostește o alocuțiune. În biserica din Vânători, protopopiatul Huedin, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Iustin Arsenie, fiul părintelui paroh Radu Daniel Mureșan. În sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor,

Inaugurarea Campusului Universitar „Nicolae Ivan” din Cluj-Napoca, 6 decembrie 2013.

participă la concertul caritabil pentru susținerea Centrului de Îngrijiri Paliative „Sfântul Nectarie”, „Artă pentru suflet”, susținut de Bogdan Ota și prietenii lui. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

11 decembrie: În clădirea „Casino” din Parcul Central, participă la vernisajul expoziției de icoane și la concertul de colinde organizat de Seminarul Teologic din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Primește la reședință pe maestrul Tudor Gheorghe.

12 decembrie (Sfântul Spiridon al Trimitundeii): Cu prilejul hramului, săvârșește Sfânta Liturghie în biserica Mănăstirii Strâmba, protopopiatul Bistrița. Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește preot pe diaconul Gheorghe Aurelian Ilovan, pe seama parohiei Cătina, protopopiatul Gherla și diacon, cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel pe tânărul Ioan Iulian Șanta. Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. În Casa de Cultură din Câmpia Turzii, împreună cu PC Pr. Prof. Alexandru Moraru de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, participă la o seară duhovnicescă organizată de Primăria municipiului.

13 decembrie: Primește la reședință grupuri de colindători. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și Acatistul Bunei Vestiri. Hirotonește într-un duhovnic pe PC Pr. Aurelian Bercea de la parohia Tritenii de Sus, protopopiatul Turda.

14 decembrie: În sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor, participă la Festivalul de colinde „Nicolae Ivan”, organizat de Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Slujește Vecernia și rostește un cuvânt de învățătură în biserica parohiei Geaca (paroh: Pr. Horia Nicolae Baciu), protopopiatul Gherla. Oficiază slujba de binecuvântare a casei parohiale.

15 decembrie: Săvârșește o slujbă de binecuvântare a lucrărilor de renovare a bisericii și Sfânta Liturghie în parohia Ciceu Cristești, protopopiatul Beclean. Rostește cuvântul de învățătură. Cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel, hirotonește într-un preot pe diaconul Ioan Iulian Șanta, pe seama parohiei Poienile de sub Munte III, județul Maramureș, parohie aparținătoare de Vicariatul Ortodox Ucrainean și diacon pe tânărul Paul Valer Ziman. Hirotonește iconom stavrofor pe părintele paroh

Valerian Vaida. Este însoțit de PC Pr. Bogdan Ivanov, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană slujește Vecernia, rostește o cateheză și asistă la concertul de colinde susținut de corul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca.

16 decembrie: Primește la reședință grupuri de colindători.

17 decembrie (Sfântul Prooroc Daniel): Cu prilejul zilei onomastice a Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, în sobor de arhieriei, slujește Sfânta Liturghie în Catedrala Patriarhală din București. Cu acest prilej, în sala „Europa Christiana” din Palatul Patriarhal, participă la manifestările omagiale.

18 decembrie: Primește la reședință grupuri de colindători. În Catedrala Reformată, asistă la concertul de colinde susținut de Corul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca și de Corul Liceului Teologic Reformat din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc. În biserica „Schimbarea la Față” din Cluj-Napoca, participă la programul biblic susținut de PC Pr. Prof. Stelian Tofană de la Facultatea de Teologie și la un concert de colinde. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

19 decembrie: Acordă un interviu postului „Radio Cluj”. Înregistrează o emisiune de Crăciun la „Realitatea TV”. Oficiază slujba de binecuvântare a paraclisului „Sf. Maria Magdalena” (parohi: Pr. Ioan Roman și Pr. Sorin Avram) din cartierul clujean Someșeni. Rostește un cuvânt de învățătură. În sala „Auditorium Maximum” a Casei Universitarilor participă la Concertul simfonic extraordinar susținut de Orchestra Simfonică a Filarmonicii de Stat Transilvania și de corul Filarmonicii de Stat Transilvania, organizat de Universitatea Babeș-Bolyai.

20 decembrie: În Sala Mare a Palatului Administrativ al Instituției Prefectului Județului Cluj, primește distincția „Onoare pentru Cluj – 2013”. În „Aula Magna” a Universității de Științe Agricole și Medicină Veterinară Cluj-Napoca, participă la reuniunea Corpului academic și studențesc. Rostește un cuvânt de învățătură. Primește la reședință grupuri de colindători.

21 decembrie: În Cimitirul Eroilor din Cluj-Napoca, oficiază slujba Parastasului pentru eroii Revoluției Române. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PCuv. Arhim. Samuel Cristea, duhovnicul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca. În biserica „Sfântul Apostol Andrei” din Beclean (parohi: Prot. Doru Zinveliu și Pr. Claudiu Zinveliu), participă la festivalul de colinde „Cete de îngeri coboară”. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

22 decembrie: Săvârșește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură în biserica „Sfântul Ierarh Nicolae” din Sângeorz-Băi (paroh: Pr. Dacian Șanta), protopopiatul Năsăud. Hirotonește preot pe diaconul Paul Valer Ziman, pe seama parohiei Vermeș (prot. Beclean). La Muzeul Etnografic din Bistrița-Năsăud, participă la manifestarea „Crăciunul în Bistrița-Năsăud” (festival de colinde și târg de produse tradiționale de Crăciun). Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PC Pr. Cristian Baciu, consilierul bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, rostește o cateheză și asistă la concertul de colinde al coralei Catedralei.

23 decembrie: Face o vizită la Campusul Teologic „Nicolae Ivan”. Transmite, prin intermediul reprezentanților presei, mesajul de Crăciun către credincioși. Primește la reședință grupuri de colindători. La Teatrul Național, participă la spectacolul „Mărturii străbune și colinde de Crăciun” susținut de rapsodul popular Nicolae Pițig și Maria Casandra Hausi, cu participarea Ansamblului „Prislopul” din Borșa – Maramureș. Este însoțit de domnul Valentin Vesa, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

24 decembrie: Oficiază o slujbă de binecuvântare a paraclisului și a lucrărilor efectuate la corpul de chili de la Mănăstirea „Sfântul Vasile cel Mare” de la Someșul Cald (prot. Huedin). Este însoțit de PCuv. Arhim. Dumitru Cobzaru, exarhul mănăstirilor din Arhiepiscopia Vadului, Feleacului și Clujului. O vizitează pe distinsa doamnă preoteasă Maria Lupu din Turda. În Catedrala Mitropolitană, asistă la slujba Pavecerniței mari, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură. Primește la reședință grupuri de colindători.

25 decembrie (Nașterea Domnului): Săvârșește Sfânta Liturghie și dă citire Pastoralei de Crăciun în Catedrala Mitropolitană. La Reședința Mitropolitană, este gazda recepției oferită autorităților locale și județene, civile și militare, prezente la Sfânta Liturghie în Catedrala Mitropolitană. Slujește Vecernia și rostește un cuvânt de învățătură în Catedrala Mitropolitană. Primește în fața Catedralei și apoi la reședință aproximativ 650 de colindători adunați din întreaga Transilvanie.

26 decembrie: Săvârșește Sfânta Liturghie în parohia Unirea (paroh: Pr. Ioan Mugurel Urian), protopopiatul Bistrița. Rostește cuvântul de învățătură. Împreună cu domnul Emil Radu Moldovan,

Președintele Consiliului Județean Bistrița-Năsăud, face o vizită pe șantierul Centrului de Tineret de la Sângeorz-Băi. Stujește Vecernia în biserica „Sfântul Ștefan” din Maieru (paroh: Pr. Dan Cismaș), protopopiatul Năsăud. Rostește un cuvânt de învățătură. Oficiază o slujbă de binecuvântare a lucrărilor de renovare a casei parohiale. La Centrul Social de pe strada Sobarilor din Cluj-Napoca, oficiază o slujbă funebră la căpătâiul credinciosului Constantin Asăvoaie. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Iustin Tira, vicarul administrativ al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. Participă la emisiunea „Jocuri de putere” moderată de domnul Rareș Bogdan la postul „Realitatea TV”.

27 decembrie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica din satul natal, Oarța de Sus, jud. Maramureș. Rostește cuvântul de învățătură. Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Maria Magdalena” din Oarța de Sus. În localitatea Finteușu Mare, jud. Maramureș, participă la emisiunea „Jocuri de putere” moderată de domnul Rareș Bogdan la „Realitatea TV”.

28 decembrie: În biserica din Fărcașa, jud. Maramureș, oficiază slujba Parastasului pentru Silviu Pop, fostul profesor al Înaltpreșinției Sale, în timpul anilor de liceu petrecuți la Cehu Silvaniei, jud. Sălaj. Rostește un cuvânt de învățătură. La Căminul Cultural din Fărcașa, jud. Maramureș, participă la lansarea cărții „Bunica, farmec și durere” a scriitorului Viorel Pop. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Face o vizită în localitatea Someșul Cald.

29 decembrie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica parohiei Gilău I (paroh: Pr. Ștefan Sebastian Popa), protopopiatul Cluj I. Rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Nicolae Buda, inspectorul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului. În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paradisul Maicii Domnului și rostește o cateheză.

30 decembrie: Prezidează comisia de examinare a candidaților pentru ocuparea posturilor de preot paroh pentru parohiile Cluj-Dâmbul Rotund (prot. Cluj II), Vișoara (prot. Bistrița), Viile Dejului și Jichișu de Sus (prot. Dej). Îl felicită pe PS Vasile Someșanul cu prilejul împlinirii a 65 de ani de viață.

31 decembrie: Săvârșește Sfânta Liturghie în biserica din Viile Dejului (prot. Dej). Rostește cuvântul de învățătură. Hirotonisește diacon pe tânărul Paul Ilie Nemeti. Hirotonisește iconom stavrofor pe părintele Ioan Creminea. Participă la ceremonia de instalare a noului preot în persoana părintelui Călin Prunean. Oficiază o slujbă funebră la căpătâiul credincioasei Hortensia Marchiș, mama părintelui Iustin, duhovnicul Mănăstirii Stavropoleos din București. În parohia Dej-Triaș (paroh: Pr. Emanuel Banc), protopopiatul Dej, oficiază slujba de binecuvântare a capelei provizorii în care se vor desfășura Sfintele Slujbe. Rostește un cuvânt de învățătură. Face o vizită la clinica Medicală III din Cluj-Napoca. Este însoțit de PC Pr. Nicolae Buda, inspectorul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

A consemnat, Arhid. Claudiu Ioan Grama

Simion Cismaș (1909-1981), lătoreanul-cronicar din Monor

Pr. Iustin Tira

În vara anului 2013, editura Argonaut din Cluj-Napoca, în seria Ethnologica, a scos de sub tipar un volum cu totul aparte cu titlul: „LĂTURENII din Monor” de SIMION CISMAȘ.

Volumul este special și cu un parfum aparte, mai ales prin autorul său, care este un țaran din localitatea Monor, județul Bistrița Năsăud, născut în ziua de 1 decembrie 1909. Pregătirea lui școlară s-a încheiat odată cu absolvirea celor patru clase primare, dar a adăugat acestora o întreagă universitate de înțelepciune și bun simț, peste care a așezat și a păstrat toată viața credința în Dumnezeu și iubirea pentru neamul românesc. În anul 1935 s-a căsătorit cu Ioana Tomuț, împreună cu care a întemeiat o familie foarte frumoasă, care a însemnat: 5 copii, 12 nepoți și 18 strănepoți.

De foarte tânăr a avut adevărate preocupări intelectuale, fiind interesat de tot ceea ce se întâmpla în comunitate, în țară și în lume. Consemnarea Obiceiului cu lăturenii este doar una din preocupările sale cărturărești. Piesa de rezistență este Jurnalul, pe care l-a ținut vreme de 44 de ani. Începe jurnalul în anul 1937, când se naște primul copil, și îl încheie în anul 1981, în ziua de 28 martie, când se naște ultima nepoată, consemnând toate aspectele religioase, sociale, politice, economice și familiale care i-au marcat existența. La două zile de la ultima însemnare avea să treacă la Domnul, în vârstă de 72 de ani.

În ceea ce privește cartea despre care vorbim, scrisă în iarna anului 1967-1968, eu nu am nici calificarea și nici calitatea de a mă pronunța asupra textului sau conținutului ei.

Mi-aș îngădui totuși câteva observații ale unui simplu cititor.

Mai întâi, obiceiul cu „lăturenii” sunt convins că s-a născut acolo în sat din înțelepciunea, inima și iubirea de frumos a țaranului român. De aceea găsim așezat în el ceea ce este mai

frumos, mai armonios și de bun simț, și nu în ultimul rând de folos, educativ și religios, el fiind împletit cu Liturghia din zilele Crăciunului.

Cred că este foarte importantă inspirația lui Simion Cismaș de a consemna în scris, cu lux de amănunte, un obicei pe care el însuși l-a organizat și l-a practicat ani la rând. Și nu ca „lătorean” obișnuit, ci ca „vîtaf”. Consemnarea în scris înseamnă, pe de o parte, salvarea unui patrimoniu cultural, iar pe de altă parte, furnizarea de materie primă, de cea mai bună calitate, specialiștilor în etnografie și folclor.

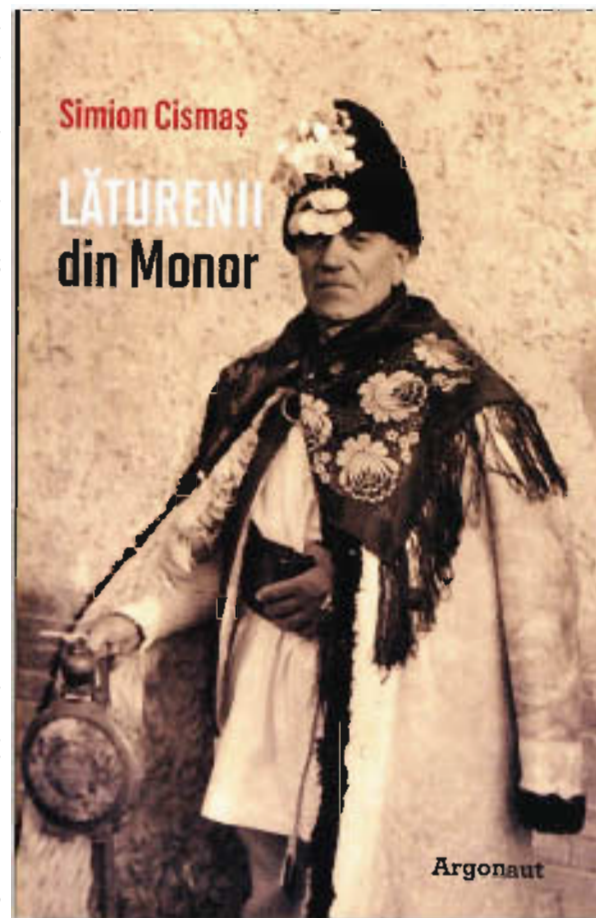
Și pentru că pomeneam de „bunul simț”, dacă parcurgeți textul cărții, veți constata că în toate momentele desfășurării lătoreniei, este prezent mereu bunul simț. Eu v-aș semnala doar două momente: colindatul primarului și colindatul preotului.

Ca să vă faceți o idee despre ceea ce însemnau zilele Crăciunului cu obiceiul „lătoreniilor”, vă propun un exercițiu de imaginație: încercați să priviți cu ochii minții interiorul bisericii din Monor sau din Gledin sau din Șieuf sau din oricare din cele 10 sate în care era viu obiceiul, în ziua de Crăciun, la Sfânta Liturghie, cu 50 sau 60 de feciori îmbrăcați în ținuta solemnă de lătorean. Sunt convins că era un tablou care-i era drag și lui Dumnezeu, nu numai oamenilor.

Meritul punerii în lumina tiparului a operei lui SIMION CISMAȘ, îi revine nepoatei lui, EMI-LIA CISMAȘ, editorul cărții, care,

din iubire pentru Moșu și prețuire pentru frumos, și-a asumat, moral și material, întreaga trudă pe care o presupune o astfel de lucrare. De aceea, cred că i se cuvin toate mulțumirile și laudele noastre de aici, pentru că pe cele ale Moșului le primește de acolo de sus, din cer, unde el astăzi se bucură împreună cu noi și lătoreniilor lui.

Lectura unei astfel de cărți te întoarce cu mintea și sufletul la origini, în comunitatea satului românesc necontaminat, cu credința și obiceiurile păstrate cu sfințenie, cu omnia și bunul simț nealterate și prezente în toate componentele vieții. De aceea o recomand cu căldură iubitorilor de autentic, ca pe un medicament reconfortant.

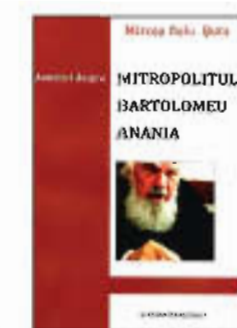
EDITURA RENAȘTEREA

OFERTE:

S-A DUS SĂ-L VADĂ PRECUM ESTE
20 de ani de la mutarea în eternitate
a părintelui Sofronie Saharov
471 pag., format 135x200 mm
Preț 30 LEI.

AUTOR: Andrew Blane,
PĂRINTELE GEORGES FLOROVSKY.
SCHIȚĂ BIOGRAFICĂ
282 pag., format 145x210 mm
Preț: 15,00 Lei

AUTOR: Mircea Gelu Buta,
AMINTIRI DESPRE
MITROPOLITUL BARTOLOMEU
ANANIA, 113 pag., format
135x202 mm.
Preț 7 LEI.

AUTOR: John A. McGuckin,
SF. GRIGORIE DE NAZIANZ,
618 pag., format 145x210 mm.
Preț 25 LEI.

AUTOR: Nicolas Lossky,
TEOLOGIA MUZICII LITURGICE.
92 pag., format 148x210 mm.
Preț 12 LEI.

AUTOR: Bartolomeu Anania,
MISTERELE ORIENTALE
ȘI CREȘTINISMUL
212 pag., format 135x200 mm.
Preț 25 LEI.
(Carte distribuită de Editura Eikon)

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:
ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ
Vicepreședinte:
PS Episcop vicar VASILE SOMEȘANUL

Membri:
Consilier cultural Pr. dr. Bogdan Ivanov, Conf. dr. Radu Preda,
Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Pr. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:
Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea • Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca • Telefon / Fax 0264-59.96.49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095

IBAN: RO79RNCB0106026604400017 BCR Cluj (Revista RENAȘTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor responsabil:
Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:
Pr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:
Pr. Ioan Bizău, Elena Chirceș, Doina Curticăpeanu, Cezar Login,
Pr. Grigore Dinu Moș, Marcel Munteanu, Alexandru Nemoianu,
Aurel Sasu, Paul Siladi, Nicolae Turcan

Foaie editată de Asociația Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj-Napoca

La trecerea dintre ani, sub semnul frumuseții

Maria-Magdalena Goia

 ricine alege să nu se înșele, să-și păstreze luciditatea, este conștient că începutul de an nu e numai un prilej de bucurie și de a urzi noi așteptări și speranțe. Mai adevărat e că Revelionul marchează un moment dinaintea unei noi perioade de încercări, probleme pe care le vom avea de rezolvat și ispite de biruit. De aceea, primele zile ale anului vin și cu un îndemn tăcut, dar acut de a nu uita să Îi cerem cu stăruință lui Dumnezeu să ne izbăvească din cele ce ne stau înaintea, pentru ca la sfârșitul anului care începe să ne găsim tot în curțile Sale.

Petrecerea primelor zile din an la o mănăstire se face, astfel, prilej de întărire și odihnă sufletească, prin participarea la Sfintele Liturghii, prin cugetarea la felul în care ne găsim noi înșine înaintea lui Dumnezeu și prin cuvintele de folos pe care le primim de la părinți încercați în viața duhovnicească. Tinerii din filiala din Cluj-Napoca a ASCOR-ului, alături de membrii altor filiale ale organizației din țară (Timișoara, Oradea, Sibiu, chiar București) au avut în ultimii ani ocazia de a constata ei înșiși cât folos aduce să poposești de Revelion la mănăstire, adunându-se în zilele Sărbătorilor de iarnă pe lângă obștea Mănăstirii Oașa, din județul Alba.

Astfel, în ultima zi a anului trecut, 38 de ascoriști clujeni și prieteni de-ai noștri am luat calea mănăstirii amintite. A fost pentru a treia oară, consecutiv, când am ales să fim la Oașa în ziua de Anul Nou sărbătorit conform calendarului civil (laic). Ne-a readus aici de fiecare dată duhul de rugăciune și tărie în credință, bunăvoința cu care am fost primiți și faptul că nu ne-am întors la casele noastre lipsiți de folos. Pe lângă toate acestea, Mănăstirea Oașa este așezată într-o zonă foarte frumoasă, aproape de lacul cu același nume, înconjurată de piscuri de munți și de păduri și, unde la trecerea dintre ani, am găsit încă zăpadă.

La Oașa, de sărbători, portul tradițional este pus în valoare mereu

Pentru a trece frumos din anul vechi în anul nou, am îmbrăcat straie tradiționale, costume populare moștenite de la bunici, primite în dar de la rude sau cunoscuți, ori pur și simplu împrumutate de la prieteni, sau din depozitul mănăstirii. Mai mult, ne-am străduit să ne îmbrăcăm și sufletele frumos, în haina rugăciunii, participând la slujba de priveghere care a durat de la ora șapte seara, până aproape de miezul nopții. Aceste ceasuri petrecute în biserica afundată în întunericul nopții în care luceau doar flăcările câtorva lumânări au fost prilej de a ne strădui să stăm mai mult cu privirea ațintită la Dumnezeu, de a-I mulțumi, de a ne întări nădejdea în El, dar și de a cere ajutorul Sfântului Vasile și de a încerca să ne prindem în duhul Sărbătorii Tăierii împrejur a Domnului, în cinstea cărora se făcea privegherea. Trecerea dintre ani ne-a prins

colindând în biserica mănăstirii și înaintea chiliilor părinților, îmbrățișându-ne și bucurându-ne să fim împreună unii cu alții, sub cerul înalt, pe care străluceau cu lumină clară o mulțime de stele.

La Liturghia din ziua Sfântului Vasile, biserica s-a umplut de fete cu ii, cămăși, zadii, catrințe și broboade din zona Sibiului, a Timișoarei, a Aradului, a Clujului, dar și din alte părți ale țării, de băieți cu itari, cămăși lungi, brodate la gulere și la mâneci, brâie și bundițe. La Oașa a devenit ceva obișnuit ca mireni să se îmbrace astfel. Părintele Iustin, starețul mănăstirii, avea să ne povestească a doua zi că este vorba de ceva ce s-a întâmplat firesc, totul pornind de la una dintre doamnele care obișnuiau să vină mai des la mănăstire și care, auzindu-l pe părintele spunând în predici despre cât de frumos este costumele populare, a început să poarte straie populare atunci când venea la Oașa să participe la Sfânta Liturghie. Aceasta a fost scânteia care a aprins și în alții dorul după portul românesc, ca parte a unui fel de a fi care Îl cuprindea mai mult pe Dumnezeu în viața de zi cu zi și în care se încerca prin toate o întoarcere spre cele duhovnicești.

După Sfânta Liturghie, am luat masa la trapeză alături de părintele stareț și de ceilalți părinți, monahi și alți viețuitori ai mănăstirii. De o frumusețe aparte este mica procesiune care are loc în zilele de sărbătoare după ce se ia prânzul: părintele stareț, monahii și toți cei care au servit masa ies în ordine și duc înapoi în biserică icoana praznicului acelei zile, care a rămas la trapeză în tot timpul cât oamenii au mâncat.

După ce am prânzit, pentru că frumusețea locului era îmbietoare și vremea senină, cei care au dorit au urcat pe munte, călăuziți de câțiva dintre părinții de la mănăstire și păziți de un câine mare și prietenos. Am urmat o cărare făcută prin omătul înghețat până am ajuns la capătul ei, apoi urcușul a devenit mai greu, pantele abrupte și drumul lunecos. Pe vârful Muntelui Fetița am ajuns după o oră și jumătate, cu prețul unui efort fizic cu care nu ne întâlnim în fiecare zi și al câtorva căzături. Dar priveliștea care se deschidea de aici, de la 1700 de metri altitudine, răsplătea deplin toată strădania: în vale se vedea lacul Oașa scaldând poalele munților împăduriți, în jur erau piscuri acoperite de zăpadă și în aerul tare al înălțimilor gândul te ducea lesne la sentimentul de libertate pe care îl vor fi avut daci, care viețuiau altădată pe creste montane ca aceasta. Capătul traseului a fost o troiță ridicată chiar în vârful muntelui, în jurul căreia ne-am adunat cu toții, cântând colinde și cântece care să ne amintească de faptul că suntem români. Așezați pe omăt, cu soarele luminându-ne fețele, ne-am bucurat de toată frumusețea care ne înconjura și unii dintre noi au făcut fotografii. Seara, împreună cu ceilalți frați, care aleseseră să rămână la sinaxa la care le vorbise părintele Marcel Hancheș, am participat la privegherea pentru Sfântul Serafim de Sarov și în ziua următoare, de la 6 dimineața – la Sfânta Liturghie.

Tinerii se bucură de ascultări la fel de mult ca și de slujbele și sinaxele de care au parte

Nu au lipsit din programul nostru nici ascultările, la care am luat parte după preferințe, dar și în funcție de activitățile pentru care era nevoie de mai multe persoane. Unii au țesălat

vitele, alții au crăpat lemne, alții au fost la îndreptat cuie, la călcat haine, la spălat vase, câțiva au făcut curățenie în camere și pe holuri sau au ajutat la pangar. Toate acestea au fost prilejuri de a ne apropia unii de alții, de a ne ajuta reciproc, de a ne împărtăși impresii și întâmplări din viețile noastre și de vedea încă o dată cum hărnicia aduce ușor după sine voioșia.

Despre realism, frumusețe și statornicie în credință – sfaturi de la starețul Mănăstirii Oașa

Nu am plecat de la Oașa fără a primi cuvânt de folos de la starețul mănăstirii, părintele Iustin Miron. Sfinția sa a coborât cu noi la marginea lacului și ne-a vorbit despre realism și frumusețe. Părintele ne-a învățat că frumusețea o vede ochiul curățat de patimi, că acesta este criteriul care apreciază just frumusețea și că măsura realului o dă supra-realitatea – adică pentru a putea evalua corect lumea ce ne înconjoară este nevoie să avem o raportare cât mai vie la Dumnezeu. De asemenea, starețul mănăstirii Oașa ne-a îndemnat să fim hotărâți pe calea credinței și, arătându-ne peștii mărunți din apa lacului, cu care se hrănesc păstrăvii, ne-a atras atenția că dacă răpitorii peștilor mici ar fi scoși din lac, și acești pești mici ar deveni slabi, vlăguiți, lipsiți de rezistență. Pornind de la această pildă pe care o vedeam sub ochii noștri, părintele ne-a făcut să înțelegem că nu trebuie să evităm sau să ne temem și noi, la rândul nostru, de pericolele și greutățile lumii, ci să ne întărim și să fim mai hotărâți în credință. Starețul Mănăstirii Oașa ne-a vorbit apoi și despre cât de importantă este relația ucenicului cu duhovnicul său, sfătuindu-ne să nu ne despărțim niciodată de părintele nostru duhovnic, pe care trebuie nu doar să îl ascultăm, ci să îl și protejăm de rău, după puterile noastre.

La un început de an, în drum spre casă, tinerii au simțit din plin bucuria și plinătatea darurilor duhovnicești primite de la viețuitorii Mănăstirii Oașa

Am plecat de la Mănăstirea Oașa cu binecuvântarea părintelui Iustin, mulțumind pentru tot ce am primit în cele două zile cât am stat aici. Pentru că mai era încă vreme de colindă, tot drumul până acasă am cântat în autocar aceste cântece închinare Nașterii Domnului și am încercat să învățăm și altele noi. Mai mult, ne-am oprit să îi colindăm și pe sfinții din închisorile comuniste ale căror oseminte se găsesc la Aiud și unde nu reușisem să ajungem înainte de Crăciun. Ca și în anii trecuți, la Schitul „Înălțarea Sfintei Cruci” ne-am întâlnit cu părintele Augustin Varvaruc, care ne-a întâmpinat în biserica nouă construită aici, unde pentru prima dată s-a slujit la sfârșitul anului trecut. Sfinția sa ne-a mângâiat cu cuvinte pline de bunătate și ne-a atras atenția că trebuie să rămânem până la capăt credincioși în slujirea lui Dumnezeu și a semenilor noștri.

Cu toate sfintele slujbe, rugăciunile, învățăturile primite, încărcăți de tot ce ne bucurase din natură și din felul de a fi al oamenilor printre care am petrecut, ne-am întors cu toții să luăm iarăși de la capăt serviciile, studiile, grijile și problemele noastre de fiecare zi, care în perioada de la Nașterea Domnului până la Bobotează par să își piardă importanța și rămân într-un plan îndepărtat al atenției noastre. Ne-am întors însă

poate mai întăriți și mai puțin temători de cele de vor urma, înțelegând că fără ispită nu este nici mântuire și că tot ceea ce ni se cere este doar să fim hotărâți și deschiși să descoperim frumusețe curată în tot ceea ce ne înconjoară.

O discuție în turnul Bisericii Studenților

Interviu cu Nicoleta-Silviana Sacaliș, membră a comunității acestei biserici și una dintre educatoarele de la Grădinița Sfântul Stelian din Cluj-Napoca

Nicoleta-Silviana Sacaliș are mult entuziasm. Dacă te cucerește prin ceva, aceea e faptul că te găsești la loc larg în inima ei. În prezența ei, te simți copil pe de-a-lurea cu greierii și cicori din satul bunicii. Nicoleta are 23 de ani, este studentă la Drept, anul IV, lucrând cu normă întreagă la Grădinița Sfântul Stelian din Cluj-Napoca. E înaltă, are bucle aurii, ochi albaștri. Îi place să cânte. Dimineața o mai vezi aranjând candelă la Biserica Studenților din Campusul Universitar Hașdeu. Tot aici, împreună cu sora ei, Lorena Anca Sacaliș, cântă în strană, iar de sărbători este una dintre coordonatoarele repetițiilor de colinde. În taberele de vară organizate de ASCOR Cluj-Napoca stă pitiță pe sub vreun stejar sau prin podul Bisericii și învață spețe. Greu o oprești din plâns când se întristează, dar un zâmbet al ei cu siguranță îți descrețește fruntea... Mai jos sunt doar câteva cadre din viața acestei tinere.

Ana-Maria Neag: Care este motivul pentru care ai ales să lucrezi cu copiii? Care au fost împrejurările prin care ai început această slujire?

Nicoleta-Silviana Sacaliș: Cred că meseria m-a ales pe mine. La sfârșitul anului doi de facultate, în sesiunea de restanțe, venisem la Cluj. Una dintre fetele de la Biserica, m-a chemat la ea acasă pentru slujba de Sfeștanie. Mă gândeam: „Oh, e sesiune. N-am timp... Cum o să le las pe toate?... Și până la urmă, nu știu cum, dar am primit să merg. Am zis simplu: «Hai!»”. Acolo am întâlnit-o pe Emilia, educatoare la Grădinița Sfântul Stelian; în curând, ea urma să intre în concediu de maternitate. Mergea la părintele ei duhovnic și îi spunea cu multă fervoare: „Părinte, părinte, rugați-vă! Avem nevoie de o educatoare, de cineva cu liceul pedagogic absolvit”. Și eu eram pe-acolo, prin preajmă... Am început să discut cu Emilia: „Știi, eu am făcut liceul pedagogic...”. Însă nici nu mă gândeam la posibilitatea angajării, știam că vine anul trei, an greu pentru orice student la Drept. Dar Emilia a zis: „Gata! Tu ești!”. Și a început o veritabilă muncă de convingere. Până la urmă, tot gândindu-mă, consultându-mă și cu părinții, am acceptat.

A.N.: În ce constă dificultatea meseriei tale?

Nicoleta: Am constatat un lucru: e greu să lucrezi cu mai mulți copii deodată. Pare foarte frumos, când vezi cât de drăguț e câte unul singur. E greu să-i înțelegi...

A.N.: Se împacă serviciul cu studiile? Cum faci față, mai ales în sesiune?

Nicoleta: Am pus totuși pe primul plan munca la grădiniță. Recunosc că am ajuns mai mult studentă de sesiune, atunci simt mai concret că sunt studentă... Dacă e vreun secret în modul în care fac față, mă ridică rugăciunea celorlalți. Apoi, m-am legat de Sfântul Efreem cel Nou și de Sfântul Nicolae, i-am chemat cu mine la fiecare examen.

A.N.: Povestește-ne o experiență inedită prin care copiii te-au surprins prin evlavie?

Nicoleta: Ce am remarcat eu e bucuria cu care ascultă minunile sfinților. Ai terminat o minune, abia o așteaptă pe a doua: „Mai vrem, mai vrem, cu Sfântul Nicolae!”. Și își amintesc de

ele, le pot repovesti ei după ce le-au ascultat. În ziua Praznicului Sfinților Împărați Constantin și Elena am încercat să le spun câteva din viața acestora pentru că urma să mergem la Liturgia de dimineață. Le-am arătat și imagini printre altele. Când am ajuns la Capela Seminarului Teologic, pe un vitraliu era icoana Împărătesei Elena. Unul dintre copii a zis: „Uite, regina din poveste!”. Eu nu observasem, dar iată că ei nu uită.

A.N.: O împrejurare în care te-au amuzat...

Nicoleta: La începutul primăverii, într-o zi, toate educatoarele eram în plină agitație înainte de o inspecție neanunțată. Ne gândeam: „Vai de mine! N-am făcut aia, n-am făcut cealaltă”. Aveam documentație de pregătit, toate trebuiau să fie la zi. Stăteam la masă, lipeam niște muguri pe o crenguță desenată și am încercat să le explic: „Copii, vine inspecția. Când intră, salutăm, zâmbim. Nu vorbim, trebuie să fim cumiți!”... Ei se uitau la mine cu ochi mari. La un moment dat un copil mă întrerupe și zice: „Hai să ne băgăm sub masă și să facem: «Bau!»”... Așa m-am mai destins și eu. Până la urmă, n-a mai venit nici inspecția.

A.N.: Știm că ai un dar deosebit de la Dumnezeu. Ai primit ascultare ca uneori să conduci strana Bisericii noastre (Biserica Studenților din Hașdeu). De la ce vârstă ai început să cânti și unde?

Nicoleta: Când din clasa I, am făcut Școala de Muzică. Înainte să vin la facultate mergeam în corul bisericii împreună cu sora mea. Am vrut într-o vreme să renunțăm, dar părinții nu ne-au încurajat să facem asta... Acum nu ne pare rău.

A.N.: Ce a fost diferit când ai ajuns în Biserica Studenților?

Nicoleta: De când am venit aici, mi se pare că viața mea s-a schimbat foarte mult. Înainte credeam că sunt foarte fericită, aveam împliniri la facultate, în mare parte îmi mergea bine, dar, de fapt, cred că eram printre cei mai triști oameni de pe pământ. Au intervenit rupturi cu foștii prieteni, cu anturajul în care eram. Nu mai puteam să fac aceleași lucruri, dar toate au decurs de la sine.

A.N.: Nu mai puteai pentru că simțai o presiune, îți împunea ceva Biserica, așa cum spun unii, sau era o opțiune personală?

Nicoleta: Nu, pur și simplu, nu mai doream eu să fac aceleași lucruri. Mi se părea atât de inutil ceea ce am făcut înaintea... Acum, zilele sunt atât de pline, mi se pare că de dimineață până seara se întâmplă atât de multe lucruri...

A.N.: Ce înseamnă cântarea pentru tine? Te odihnește, îți dă nădejde?

Nicoleta: Poți găsi un fel de cântare pentru fiecare moment, și pentru când ești trist, și pentru când ești vesel. De pildă, din stările de fericire exagerată muzica psaltică, prin sobrietatea ei, te mai aduce cu picioarele pe pământ, te face să te vezi așa cum ești.

A.N.: În urmă cu un an ai avut parte de o mare suferință. Ți-ai pierdut tatăl, după o perioadă mai lungă de boală. Cum te raportezi acum la această experiență?

Nicoleta: Nu știu dacă l-am pierdut. Poate l-am câștigat. Suferea de leucemie, dar la aceasta s-au adăugat și altele. A avut o fractură de șold și după aceea tot mai multe complicații. Oricum, a lucrat Dumnezeu viu în viața lui. Nu putem ști ce a fost în sufletul lui, dar din ce am văzut noi, aș putea spune că s-a apropiat de credință. Am avut odihnă că a reușit să se spovedească și să se împărtășească înainte de a muri. Au venit la înmormântare niște prietene de-ale surorii mele și una dintre ele a zis că slujba a resimțit-o cumva ca o slujbă de Înviere. Și cam așa a fost și pentru noi. Credem, însă, că și rugă-

ciunea celorlalți ne-a ajutat. Când tata era într-o stare gravă, noi eram în tabăra de vară ASCOR, iar spre sfârșit, mama ne-a sunat și ne-a chemat acasă. Seara am aflat că a murit. De fapt, el murise chiar în timp ce noi, împreună cu alți tineri, spuneam „Tatăl nostru” pentru el, după exegezele de seară.

A.N.: Ce a fost cel mai greu la început când ai cunoscut viața Bisericii?

Nicoleta: Mi se părea ciudată rânduiala din Biserică: Sărutarea Păcii, felul în care se îmbrăcau fetele... Dar una dintre bucuriile mele este legată de chipurile luminoase din Biserică. Asta m-a atras: bucuria cu care am văzut că trăiau. Și astfel am început să-mi pun câte un semn de întrebare. Vedeam că nu e numai câte un om fericit, ci toți sunt fericiți.

A.N.: Ce e cel mai greu acum?

Nicoleta: Partea cu tristețea. De multe ori, ne întristăm din atâtea lucruri mici.

A.N.: Ce i-ai spune unei persoane tinere sau unui om obișnuit despre ce ți-a descoperit Dumnezeu aici, în Biserica Sa? Mă refer la o persoană care există să creadă.

Nicoleta: Aș prefera să tac. Mai bine să vadă bucuria cu care vin la Biserică, decât să încep eu să țin predici. Mai mult chemăm prin faptă decât prin cuvânt.

Interviu realizat de Ana-Maria Neag

Un alt tip de horă... ASCOR la patinoar

Iulia Anamaria Mureșan

Iu dor de ducă pe patine și de a uita pentru câteva minute de cum e să mergi cu papuci normali, 20 de tineri ascoriști clujeni și-au dat întâlnire pe patinoarul de lângă supermarketul Cora duminică, 12 ianuarie, pentru a intra într-o „horă alunecoasă” care s-a lăsat, în unele cazuri, și cu mici căzături, tipice „jocului”.

Ne-am bucurat să avem printre noi membri noi, studenți în primul an de facultate, dar și adevărați „veterani” ai asociației. De asemenea, am avut plăcerea ca grupul să fie completat de buni cunosători ai „jocului”, care i-au ajutat și îmbucurat cu „câte o tură” și pe cei mai timizi și să vedem cum, spre diferență de anul trecut, cei care erau începători, s-au lansat în „horă” cu mai multă pricepere și perseverență.

Acest fapt nu a fost sesizat doar participanții la eveniment, ci și de Oana Băilă, vicepreședinta filialei din Cluj a ASCOR și, totodată, organizatoarea ieșirii, care a exclamat cu bucurie că aceasta a fost „data în care s-a stat cel mai mult în picioare!”

În curând începe seisiunea de iarnă. Cu toate acestea, pentru a petrece timpul tot împreună și tot cu voie bună, voluntarii ASCOR vor desfășura în continuare toate atelierile specifice timpului de iarnă, la care îi așteaptă pe toți cei care vor dori să facă o pauză între examene sau să se bucure de timpurile de tihnă de după sesiune.

Astfel, studenții sunt așteptați la cursul de dansuri populare, la atelierile de toacă și chitară, de cioplitori în lemn, la cursurile de limbi străine, dar și la toate activitățile culturale-filantropice organizate de ASCOR Cluj-Napoca

Țechipa: Tatiana Onilov, Andrei Mitrică, Gabriela Bulgaru, Ana-Maria Neag, Dana Filaropol, Andreea Micu, Iulia Anamaria Mureșan, Oana Laura Dăgă, Romina Sopoian.

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca

Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com

ISSN: 1224-0567